

MILLIY TIKLANISH

10 (71) 2010 йил 10 март, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

www.milliytiklanish.uz

Чуқур таҳлил ва амалий ишлар
Айнан партиямиз электоратини ўйлантираётган социал-иқтисодий муаммоларни чуқур ўрганиб, уларни ҳал қилиш юзасидан ўз тақдирларимизни илгари суришимиз лозим. Партиямиз амалий ишлари ва ўзига хос иш услуби билан бошқа партиялардан ажқол ажралиб туриши зарур.

2-бет

"Илтимос, қўл телефонингизни ўчиринг!"

Мутахассисларнинг фикрича ахборот асрида яшаётган инсонлар бир сутка давомида қаттиқ чарчоқ кайфиятига тушиб қолар экан. Бунга сабаб, онгимиз қабул қилган маълумотларни тўлиқ ўзлаштириб улгурмасдан, бошқа ахборотларга дуч келади.

5-бет

Табиат инжиқликлари

Умуман бу йилги қиш қатор мамлакатларга ҳам моддий, ҳам маънавий зарар етказди. Таҳлилчилар, ноқулай об-ҳавога сайёрамизда иқлимнинг ўзгариб бориши сабаб бўлмоқда, деган фикрларни айтишмоқда.

7-бет

MT

БУГУНГИ
СОНДА:

2010 ЙИЛ — БАРКАМОЛ АВЛОД ЙИЛИ

СИЁСАТ	2-бет
Чуқур таҳлил ва амалий ишлар	
Депутатлик назоратини ўрнатиш	
ПАРТИЯ ҲАЁТИ	3-бет
Баркамол авлод тарбияси	
Электорат манфаатларини таъминлаш	
ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ	4-бет
Маҳалла — миллий кўзгу	
Солиқ имтиёзлари	
МАЪНАВИЯТ	5-бет
Нурота чеварлари	
Олдини олган афзал	
ЖАРАЁН	6-бет
Интерфаол усул	
Келажак — ёшлар қўлида	
ХАЛҚАРО ҲАЁТ	7-бет
Коинотга савҳат	
Дунёдан дараклар	
НИГОХ	8-бет
Яшаб яшнатаётган одамлар	

Таълим тараққиёти

КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

Мамлакатимизда ёшларга таълим-тарбия бериш, уларнинг бугунги замон талаблари даражасида билим олишлари, жисмонан ва маънан соғлом ўсиб, ўз интеллектуал салоҳиятларини намоён қилишлари, шу орқали жамиятимизда муносиб ўрин эгаллашлари йўлида зарур шарт-шароитлар яратилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 2009 йилнинг асосий якунлари ва 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисида ҳам халқимиз ҳаётида муҳим аҳамият касб этган, таълим-тарбия жараёнини замонавий руҳда ташкил этишга хизмат қилган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурининг ижроси амалда ниҳоясига етказилганлиги ҳақида тўхталиб ўтдилар.

(Давоми 6-бетда)

ДЕПУТАТ МИНБАРИ

Рақобат

МУКАММАЛ
ҚОНУНЛАР ГАРОВИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида Президентимиз «Мамлакатимизни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш - устувор мақсадимиздир» деб номланган маърузасида бўлиб ўтган сайловлар ҳақимизнинг юксак ижтимоий-сиёсий маданияти, фуқаролик масъулияти тобора ўсиб бораётганини, сайловчилар мамлакатни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш жараёнларини чуқурлаштириш йўлидан изчил илгарилаб бораётганимизни қўллаб-қувватлаётганини намоён этиди, дея алоҳида таъкидлади.

Қолаверса, маърузада Конституциямиз муҳрлаб қўйган давлат ҳокимияти тизими — ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши принципи роя қилган ҳолда, парламент ҳокимиятининг амалий ролини кучайтириш масалалари эътиборимиз марказида туриши лозимлиги ҳам ўқтирилди. Юртимиз раҳбари айтганидек, ушбу муҳим вазифаларни амалга оширишда кўппартиявийлик тизимини ривожлантиришга, сиёсий партиялар фаоллигини оширишга, улар ўртасида рақобат асосидаги курашнинг кучайишига шароит тугдириб бериш лозим.

Энди авваллари бўлгани каби партиялар фақат сайлов жараёнида жонланиб, кейин сувга тушган тошдек жимиб кетишлари мумкин эмас. Ҳар бир партия ўз электорати ва сайловчиларига берган ваъдалари ҳамда Дастурларидан келиб чиққан ҳолда фаол ва соғлом рақобат асосида иш олиб боришлари зарур. Яъни, партиялар ўртасидаги бўлиб ўтган сайловолди кураши, Олий Мажлисимизнинг янги таркибини шакллантириш чоғидаги ғоя ва дастурлар кураши парламентнинг ҳам кундалик ҳаёти ва фаолиятига айлансагина қўтилган натижаларни беради.

Мажлисида Юртбошимиз эслатиб ўтганидек, Қонунчилик палатасидаги турли сиёсий фракциялар ўртасидаги рақобат қанчалик кескин ва кучли бўлса, жамиятимизнинг муайян сиёсий кучлари ва ижтимоий қатламлари манфаатларини ўзида ифода этадиган ҳар қайси партиянинг ғоялари, дастурий вазифалари ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилишининг кафолати ҳам шунчалик мустаҳкам бўлади.

(Давоми 2-бетда)

ПАРЛАМЕНТ

Юксак масъулият

ФАОЛИЯТИМИЗ МЕЗОНИ БЎЛСИН

Бугун ҳаётимизнинг барча жабҳаларини демократлаштириш ва либераллаштириш йўлида амалга оширилаётган муҳим ўзгаришларнинг пировард мақсади — мамлакатимизни ривожланган давлатлар қаторига олиб чиқишдир. Юртимиз ҳаётида муҳим сиёсий воқеа — 2009 йилнинг декабрь ойида бўлиб ўтган сайловлар жараёни бу ислохотларни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарди десак янглишмаймиз. Унинг якунидан келиб чиқадиган хулосалар эса мамлакатимиз ҳуқуқий демократик давлат, эркин фуқаролик жамияти барпо этиш йўлидан изчил илгарилаб бораётгани, аҳоли сиёсий онг ва тафаккури юксалаётгани, уларда юрт равнақи ва тараққиётига дахлдорлик ҳисси ортаётганидан далолат беради.

(Давоми 4-бетда)

ИСЛОҲОТ

Андижон ҳақида, бу гўзал юртининг қадимий тарихи, бу ерда яшайдиган одамларнинг ноёб фазилатларга эга экани, мардлиги ва вафодорлиги, ташаббус ва изланувчанлиги ҳақида кўп гапириш мумкин. Андижон халқи ўзининг азмушжоеати, янгиликка интилиши, тадбиркорлиги билан нафақат мамлакатимизда, балки чет эллик ҳамкорлигимиз ўртасида ҳам обрў-эътибор топмоқда.

Ислам КАРИМОВ

Яшаб яшнатаётган одамлар

Республикаимизда жаннатмакон дийр деб ном олган Андижон нафақат ўзининг ошўфта табиати, бетакрор манзаралари ва хуш ҳавоси билан ҳам маълум ва машҳур. Зеро, барча соҳада бирдай фаол андижонликлар, улар қилаётган фидокорона меҳнат, унинг орқасидан топаётган кадр, иззат ҳақида бугун ҳар қанча фахр билан гапирсак кам.

(Давоми 8-бетда)

МУНОСАБАТ

Олам гўзал онам билан

Нонушта чоғида онажонимдан кўз узолмай қолдим. У кишининг ҳар бириимизга бир олам қувонч бўлиб, боқишларида беқиёс оналик меҳри балқиб турар, бу тенгсиз қўрат туйғуси мени тамоман сеҳрлаб қўйган эди. Бунинг боисини англаш учун азий волидамга фарзандлик садоқати ила термулиб ўтириб, бир ҳақиқатни тушундим.

Она учун энг олий совға — бу ўғил-қизининг саломатлиги, тинчлиги, ҳаётдан мамнунлиги экан. Фарзанднинг қувончи онанинг кўнглини тоғдек юксалтиради. Унинг ютуғи, обрў-эътибори, элнинг ҳурматини қозониши онанинг умрига умр кўшади. Қалбини фахр ва гурурга тўлдирди. Она шундай. Ўзининг ташвишини, нимадандир ранжиганлигини, дардини яширса яширади-ку, лекин, шодлигини яширмайди, яширолмайди. Уни фарзандига илинади. Фарзанди олдида бўладими, бир қадам узоқда бўладими, она уни ҳар лаҳза йўқлаб туради. Йўқламасдан туролмайди. Бир неча кун кўрмаса борми, ҳаловат билмай қолади. Фарзанди кўз олдидадан ўтаверади. Утирса ҳам, турса ҳам ҳаёлида фарзанди намоён бўлаверади.

(Давоми 4-бетда)

ALOQABANK — ЮКСАКЛИККА ИНТИЛГАНЛАР УЧУН

Рақобат

МУКАММАЛ
ҚОНУНЛАР ГАРОВИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Қўшма мажлисдаги маърузада қабул қилинган қонунларнинг ижро этувчи ҳокимият, яъни ҳукумат томонидан марказда, ҳокимликлар томонидан эса жойларда қандай бажарилаётгани устидан қатъий парламент ва депутатлик назорати етарли даражада ўрнатилмагани афсус билан тилга олинди. Ҳолбуки Қонунчилик палатаси ва Сенатда вақти-вақти билан мунтазам равишда вазирликлар, қўмиталар ва ижро этувчи ташкилот раҳбарларининг ахборот ва ҳисоботларини эшитиб боришни янада кучайтириш олдимиздаги асосий вазифадир. Бундай тажрибани кенг миқёсда вилоят, туман ва шаҳар кенгашларида ҳам қўллаш, йўл қўйиладиган камчиликлар олдини олишга, қонунлар ижросини таъминлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

2010 йил давлатимиз раҳбари томонидан «Баркамол авлод йили» деб эълон қилинди. Ушбу йўналишда Давлат дастури ҳам ишлаб чиқилди. Дастурда белгиланган комплекс чоратadbирларни бажариш учун 2010 йилда барча молиялаш манбалари ҳисобидан 8 триллион сўм маблағ сарфланиши кўзда тутилгани эътиборга молик. Шунини ишонч билан айтиш мумкинки, бугун фарзандларимиз учун сарфланаётган маблағлар кўрсатилаётган чексиз эътибор, мамлакатнинг эртанги кунини, яъни порлоқ келажақни гуллаб-яшнаши учун хизмат қилиши шубҳасиз. Билмидон, ақлли, баркамол авлоднинг тарбиялаш учун республикада 1508 та академик лицей ва касб-хунар коллежлари қуриб фойдаланишга топширилди. Уларда 1 миллион 484 минг нафардан ортиқ ўқувчи таълим олмоқда. Айни кунда бу ёшларга 104439 нафар ўқитувчи ва мураббийлар таълим-тарбия бермоқда. Биргина 2009-2010 ўқув йилида 196 та касб-хунар коллежлари ва 18 та академик лицейлар ишга туширилди. Ҳали бу зғу ишлар яна давом эттирилади.

«Баркамол авлод йили» Давлат дастурининг 1-бандида кўрсатилган болалар ва ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга, уларни баркамол ривожлантиришнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлашга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий базани такомиллаштириш, амалдаги қонунчилик ҳамда меъёрий ҳужжатларга замон талабларига мос ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида ҳам фикр юритилганки, бу ўз-ўзидан парламентимиз зиммасига ҳам юксак масъулият юклайди. Зеро, ёшларга оид амалдаги қонунларни такомиллаштириш, чуқур изланишларни талаб қилади. Чунки, уларда биз орзу қилган баркамол авлоднинг орзу-ўйлари, мақсадлари ўз ифодасини топиши керак.

Ўзбекистон жаҳон молиявий инқирози даврларида ҳам барқарор ўсиш суръатига эришиб келаётган санокли давлатлар сафидан ўрин олди. Президентимиз айтганидек, эндиги марра ривожланган мамлакатлар қаторидан жой олишдан иборат.

Шавкат БОЛТАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси

“Сиёсий партиялар тўғрисида”ги
Ўзбекистон Республикаси
Қонунининг 15-моддасига мувофиқ
Ўзбекистон “Миллий тикланиш”
демократик партияси Марказий
Кенгаши қуйидагиларни
маълум қилади

2009 йилда давлат бюджети томонидан Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясига 1 444 355 000 сўм ҳамда 2009 йил ноябрь ойида қўшимча 3 405 000 сўм, жами 1 447 760 000 сўм пул маблағлари ажратилди. Ажратилган маблағларнинг 1 391 186 763,43 сўм тасдиқланган смета асосида харажат қилинди. Ишлатилмаган 56 573 236,57 сўм маблағлари Адлия Вазирлигига қайтариб берилди.

Адлия Вазирлигига қайтарилган 56 573 236,57 сўм пул маблағлари Марказий Кенгаш Ижроия Қўмитаси девонини, Қорақалпоғистон Республикаси, Сурхондарё, Навоий, Қашқадарё, Фарғона ва Тошкент вилоятлари ойлик маоши ҳамда IV гуруҳ харажатларидан иборат.

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг 2009 йилда бюджетдан ташқари ҳисоб рақамига 174 452 800 сўм аъзолик бадаллари ва 11 763 000 сўм ҳомийлик маблағлари келиб тушган. 2010 йилнинг 1 январь ҳолатига Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашларининг бюджетдан ташқари ҳисоб рақамларида 71 961 400 сўм пул маблағлари қолдиги мавжуд.

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясига 2010 йил учун давлат бюджетидан 2 236 494 000 сўм пул маблағлари ажратилди. Шундан, иш ҳақи ва ажратмага - 1 823 447 220 сўм IV гуруҳ бошқа харажатларга - 413 046 780 сўм

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси учун ажратилган жами 2 236 494 000 сўм пул маблағлари 2010 йилнинг смета харажатларига киритилган.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши

✦ ЎзМТДП ТАШКИЛОТЛАРИДА

ЎзМТДП ҳудудий ташкилотларининг бўлиб ўтган пленумларида давлатимиз раҳбари Ислоҳ Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қўшма мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар кенг ва атрофчи муҳокама қилиниб, партия ташкилотларининг истиқболдаги иш режалари белгилаб олинди. Пленумларда ҳудудий партия ташкилотлари, депутатлик гуруҳлари раҳбарлари, ЎзМТДП фракцияси аъзолари партиядан сайланган халқ депутатлари маҳаллий кенгашлар депутатлари, кенгашлар аъзолари ва ЎзМТДП фаоллари сўзга чиқиб, Президентимиз маърузасида партиялар ва депутатлар фаолияти билан боғлиқ бир қатор йўналишлардаги вазифалар ижросига қаратилган амалий таклифлар, партиянинг ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги мавқеи ва позициясини мустаҳкамлаш ва сайловолди Платформасидан ўрин олган ғоя ва мақсадларни амалга ошириш ҳақида фикр юритилди.

Чуқур таҳлил ва амалий ишлар

АСОСИЙ ВАЗИФАМИЗ БЎЛИШИ ЗАРУРЛИГИ ЎЗМТДП
ҲУДУДИЙ ТАШКИЛОТЛАРИ ПЛЕНУМЛАРИДА АЛОҲИДА ТАЪКИДЛАНДИ

Тоҳир УСМОНОВ,
ЎзМТДП Бухоро
вилояти кенгаши
Ижроия қўмитаси
раиси:

- Мамлакатимизда сиёсий ислохотлар ва демократик жараёнлар янги поғонага кўтарилди. Айниқса, бўлиб ўтган сайловлар бунинг яққол кўрсатди. Шу ҳақда гапирар экан, Президентимиз бу сайловлар «бугунги кунда ҳаётимизни демократлаштириш ва либераллаштиришга қаратилган ўзгаришлар жараёнини, ҳақиқатан ҳам, ҳеч қандай куч орқага қайтара олмаслигининг амалий ифодаси бўлганини» алоҳида таъкидлаб ўтди.

Биз юртимизда кечаётган чуқур ўзгаришлар ва янгиланишлар жараёнида фаол иштирок этишимиз учун барча ҳуқуқий асослар ва имкониятлар яратилган. Олдимизда турган энг муҳим вазифа – бу сайловолди Платформамизда белгиланган вазифаларни амалга ошириш, бунда партияимиз ижтимоий қатлами манфаатларини ҳамда партия ғояларини дадил ҳимоя қилишдан иборат. Айнан партияимиз электоратини ўйлантираётган социал-иқтисодий муаммоларни чуқур ўрганиб, уларни ҳал қилиш юзасидан ўз таклифларимизни илгари суришимиз лозим. Партияимиз амалий ишлари ва ўзига хос иш услуби билан, бошқа партиялардан яққол ажралиб туриши зарур. Жамиятимизда кечаётган жараёнларга, воқеаларга нисбатан биз ўз дастурий мақсадларимиздан келиб чиқиб, аниқ позициямизга эга бўлишимиз керак. Бошқа партиялар билан бирор масала – муаммо юзасидан бўлаётган ўзаро баҳс-мунозара эса, аввало ҳалол ва амалий негизда ҳамда жиддий, профессионал даражада олиб борилиши зарурлигини ҳусусидаги давлатимиз раҳбари фикрларини тўла қўллаб-қувватлаймиз. Чунки, фақат шу йўсиндаги ўзаро баҳсда ҳақиқат ойдинлашади ва бундан жамият ютади.

Абдурашид
ТЎХТАБОВЕВ,
Олий Мажлис
Қонунчилик палатаси
депутати:

- Олдимизда турган энг муҳим вазифалардан яна бири партияимиз Дастурида белгиланган мақсад ва ғояларни, зиммасизга олган вазифаларни ҳаётга татбиқ этишдан иборат. Платформамизда бир қатор янги қонун лойиҳаларини тайёрлаш белгиланган. Бу борада барча партия ташкилотлари билан бир қаторда партияимизнинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фракцияси ва халқ депутатлари маҳаллий кенгашлардаги депутатлик гуруҳларимиз аъзолари алоҳида фаоллик ва ташаббус кўрсатишлари керак. Эндиги фаолиятимизда депутатларимиз фракция, тегишли қўмиталар ва палатанинг ялпи мажлисларида Пре-

✦ БАҲС

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Самарқанд вилоят ва шаҳар кенгашлари Ўзбекистон Фанлар академияси Археология институти жамоаси билан ҳамкорликда Президентимиз Ислоҳ Каримовнинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма йиғилишида «Мамлакатимизни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамиятини барпо этиш – устувор мақсадимиздир» номли маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар юзасидан давра суҳбати ўтказди.

Унда партиядан сайланган маҳаллий кенгаш депутатлари, ЎзМТДП вилоят, туман ва шаҳар кенгашлари аъзолари ва фаоллари иштирок этди. Баҳсни ЎзМТДП вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Лутфулла Мамасолиев бошлаб берди.

- Юртбошимизнинг бугунги баҳс-мунозара, фикр-мулоҳаза юритишимизга асос бўладиган маърузасида «Парламент ва маҳаллий вакиллик органлари – кенгашлар олдида турган иккинчи ғоят муҳим вазифа – бу қабул қилинган қонунларнинг ижро этувчи ҳокимият, яъни ҳукумат томонидан марказда ҳокимликлар томонидан эса жойларда қандай

бажарилаётгани устидан қатъий парламент назоратини, депутатлик назоратини ўрнатишдан иборатдир» деб таъкидланди. Бундан келиб чиқадиган вазифалар кўлами депутатлардан янада ташаббускорлик, фаоллик кўрсатишни талаб қилади. Бугунги депутат кечаги депутатдан ҳам билими, ҳам маънавияти, ҳам тажрибаси билан фарқ қилиши лозим. У халқ билан ҳокимият ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатувчи воситачи, аниқроғи сайловчилар манфаатларига хизмат қиладиган муҳим масалаларни сессиялар кун тартибига киритиб, ижросида ҳам ўзи ташаббускор бўлиши лозим.

СИЁСАТ

зидентимиз таъкидлаганларидек партия ғоя ва дастурларини рўёбга чиқариш учун кураш олиб боришлари талаб этилади.

Аввало, барча масалалар юзасидан фракцияда қабул қилинган нуктаи-назардан чекинмаслик, баҳс-мунозара энг аввало халқимиз ва юртимиз манфаатларига қаратилган қонунларнинг сифатини оширишга хизмат қилиши зарур.

Шунингдек, партияимиз фракцияси фаолиятини давлатимиз раҳбари маърузасида белгиланган вазифалар ва танқидий фикрлар асосида тубдан кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бунда ҳар бир депутат ўз фаолияти давомида партиянинг дастурий мақсад ва ғояларини амалга оширишни ўзининг етакчи вазифаси деб билиши, партиявий топшириқларни сидқидилдан бажариши, энг муҳими партия Марказий Кенгаши Ижроия қўмитаси ва тегишли ҳудудий партия ташкилотлари билан мустаҳкам алоқада бўлиши жуда зарурдир. Пленумлар ишида ушбу масалаларга эътибор қаратилгани аини муддао бўлди.

Ойниса ОЧИЛОВА,
ЎзМТДП Қашқадарё
вилояти кенгаши
Ижроия қўмитаси
раиси:

- Президентимиз маърузаларида сиёсий партиялар ўз электорати билан иш олиб боришда замонавий усуллардан, умумэтироф этилган сиёсий технологиялардан кенг фойдаланиши зарурлиги алоҳида тилга олиб ўтилди. Дарвоқе, биз ЎзМТДП таркибидagi баъзи ҳудудий ташкилотларни ҳам бу камчиликлардан холи деб айта олмаيمиз. Чунки уларнинг фақатгина иш режага киритилган вазифаларни бажариши ёки номигагина тад-

бирлар ўтказиш билан чегараланиши партия электорати манфаатларини тўлиқ қамраб олмайдди. Ҳар бир амалий ишга партия электорати манфаатлари нуктаи-назаридан ёндашиш ўртага ташланган ва ҳал этилиши лозим бўлган масалаларга мутасадди ташкилотлар эътиборини қаратишни кучайтириш лозим. Шундагина бу ишларнинг аниқ амалий натижаси кўзга ташланади. Яна шунингдек, олиб борилаётган тадбирларда интерфаол, эркин мулоқот усулларидан фойдаланиш ҳам электоратни қизиқтираётган ва аини дамда ўйлантираётган муаммоларини ўрганиш олиб боришга кўзга келтиради.

Алишер БОЛБЕКОВ,
халқ депутатлари
Сирдарё вилоят
кенгаши депутати:

- Ўтган вақт ичидаги парламент фаолиятига назар ташлайдиган бўлсак, қонун ижодкорлиги борасида самарали ишлар амалга оширилганлигига гувоҳ бўламиз. Бироқ қабул қилинган барча қонунлар ижроси жойларда тўлалигича таъминланиб, давлат ва халқимиз манфаатларига хизмат қилаяпти, деб айта олмаимиз. Бунинг асосий сабаби эса Президентимиз маърузасида таъкидланганидек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий кенгаш депутатлари орасида узвий ҳамкорлиқнинг етарлича йўлга қўйилмаганлигидир. Шунинг учун, энг аввало, бу борадаги фаолиятимизни жонлантиришга эътибор қаратмоғимиз даркор. Чунки халқ депутатлари маҳаллий кенгаш депутатларининг фаолияти доимий сайловчилар орасида кечади. Бу эса ўз электоратимизни ўйлантираётган муаммоларни янада чуқурроқ ўрганишда муҳим рол ўйнайди. Демак, маҳаллий кенгаш депутатлари ўз ҳудудларидаги муаммоларни ҳар томонлама чуқур ўрганиб, улар-

нинг қонуний ечими юзасидан партиянинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фракцияси билан ҳамкорликда иш олиб борса аминманки, яратилаётган қонунларимизнинг сифати янада ошади. Президентимиз маърузасида таъкидланганидек партияимиздан сайланган барча даражадаги депутатларимиз ушбу қонун ҳужжатларининг ижроси юзасидан парламент ва депутатлик назоратини ўрнатиш бўйича ҳам зиммасидаги масъулиятни тўлиқ англаб ета олмаяпти. Ўйлайманки, олдимизга қўйилган ушбу вазифаларни фаолиятимизда тўлалигича ақс эттиришимиз, нафақат бизга билдирилган ишончни оқлаш, балки партияимиз нуфузининг ортишига ва Ватанимизнинг гуллаб-яшнаши, халқимиз ҳаётининг янада фаровон бўлишига хизмат қилади.

Файрат ҚОДИРОВ,
ЎзМТДП Жиззах вилояти
кенгаши Ижроия
қўмитаси раиси:

- Мамлакатимиз раҳбари маърузада сиёсий партияларнинг бугунги фаолиятига баҳо берар экан, умумий гаплардан амалий фаолиятга ўтиш, чуқур ўйланган, шу жумладан, муқобил лойиҳалар ва ҳар қайси партия ёки ҳаракатнинг аниқ мақсадли вазифаларини ўзида мужассам этадиган дастурларни тақдим этган ҳолда, фаол иш олиб бориш даври келганлигини таъкидлаб ўтдилар. Дарҳақиқат, ўтган даврдаги фаолиятимизга назар соладиган бўлсак, асосий камчилик амалга оширган ишларимиз ва эришган ютуқларимизни эътироф этиш билан кўпроқ чекланганлигимизда намоён бўлади. Аслида эса бу ютуқларнинг барчаси ўзимизнинг эканлигини инобатга олиб, амалий ишларимизга танқидий ёндашган ҳолда асосий эътиборни мавжуд камчиликларни бартараф этиш йўлларини излаб топишга қаратишимиз кераклиги бўлиб ўтган сайлов натижаларида аён бўлди. Бу борада, энг аввало, ишни партияимизни ҳаракатга келтирувчи куч — қуйи бўгин ҳисобланмиш туман ва шаҳар кенгашлари, бошланғич ташкилотлар фаолиятини янада такомиллаштиришдан бошлашимиз лозим. Сабаби ЎзМТДП Дастур ва ғояларининг халқ орасига чуқур кириб бориши ушбу ташкилотларимизнинг самарали фаолият юритишига боғлиқ. Лозим бўлганда кадрлар борасидаги, яъни муносиби етакчиларни танлашда зарур чораларни кўриш даркор. Туман ташкилоти ва БПТ раҳбари партия фаолияти, унинг устувор мақсадлари бўйича етарли билим ва кўникмага эга бўлиши сафимизда салоҳиятли аъзоларнинг кўпайишига хизмат қилади.

Бобомурод
РАҲМОНОВ,
халқ депутатлари
Музработ туман
кенгаши депутати:

- Маҳаллий кенгашларга сайланган депутатлар маълум ҳудуднинг ўзида, аҳоли орасида улар билан ёнма-ён фаолият олиб боради. Айнан шу нуктаи-назардан ўз вазифамизга ёндашадиган бўлсак, фаолиятимизга нисбатан Президентимиз маърузаларида билдирилган танқидий фикрлар нақадар аҳамиятли ва нечоғли муҳим эканлигини англаймиз. Тан олиш керак, ҳали тажрибаимизда маърузада қайд этилганидек, барча бўғиндаги ижро этувчи тузилмаларнинг минтақалар ижтимоий-иқтисодий тараққиётига доир амалий вазифаларни ҳал этишда партиялар, хусусан маҳаллий кенгашлардаги депутатлик гуруҳларининг таъсири сезилмаппти. Бу эса депутатлик гуруҳлари томонидан жойларда учраётган айрим муаммолар ва уларни бартараф этишга доир дастур ва лойиҳаларни ишлаб чиқишда сусткашликка йўл қўйилишига олиб келмоқда. Келгуси беш йиллик фаолиятимизга партияимиз дастурий ғоя ва мақсадлари, сайловолди Платформасидан келиб чиқиб ёндашган ҳолда, ушбу масалалар ижросига эришиш депутатлик гуруҳимиз олдида қатъий вазифа қилиб белгиланди.

Депутатлик назоратини ўрнатиш

ЖОЙЛАРДА БУ БОРАДАГИ ИШЛАР
ҚОНИҚАРЛИМИ? ДАВРА СУҲБАТИДА УШБУ
МАСАЛА МУҲОКАМА МАРКАЗИДА БЎЛДИ

Туроб Раҳмонов, ЎзМТДП Ургут туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси:

- Муҳтарам Президентимиз Ислоҳ Каримов ҳаётини, дастурил-амал маърузасида фаолиятимизга бевосита ва бевосита дахлдор фикр-мулоҳазаларни ўртага ташлади. Эндиги асосий вазифамиз шу асосда амалий фаолиятимизни янада кучайтиришдан иборат. Бугунги учрашувдан беҳад мамнунман. Чунки, мозий билан сўзлашадиган қадимшуносларимиз халқимиз ўтмиши, кечмиши, Ватанимиз тарихи ҳақида катта-кичик янги кашфиётларни амалга ошираппти. Биз умргузаронлик қилаётган Тегинабегим кишлоғи Амир Темур онасининг номи билан боғлиқ. Бу ҳақда

ривоят ва ҳақиқатларни биргаликда ўргансак, халққа етказсак мақсадга мувофиқ бўларди. Тарихчилар билан фаолиятимизда муштарақлик, ҳамоханлик бор. Партияимиз бош мақсади халқимизнинг буюк аъёналари, қадриятлари, урф-одатлари ва тарихини чуқур ўрганиш, айниқса, ёшлар ўртасида кенг тарғибот-ташвиқот қилишидир.

Абдулҳамид Анарбоев, Археология институти илмий ходими, тарих фанлари номзоди:

- Президентимизнинг ёрқин, ислохотларни тўғри амалга оширишимизга бевосита дахлдор маърузасини ойнаи жаҳонда эшитдим ва газетада тақдор-тақдор ўқидим. Бундан бир ярим минг йил олдин ҳам ҳукмдорлар кенгашлар орқали иш

юритган. Қонунлар назорати амалга оширилган. Масалан қиш фасллари том устидаги ва йўллардаги қор кечгача куралиб тозаланган. Маҳалла обод ва тоза ҳолда сақланган. Шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш фуқароларнинг асосий вазифаларидан бири бўлган. Нега бугун биз бу каби юмшларни биров бажариб беришни қўтиб ўтирибмиз? Бу борада депутатларимиз олдинги сафда бўлиши лозим. Балки ўз-ўзини назорат қилишимиз ҳам асосий бурчимиз бўлиши керак.

Баҳс-мунозара ўзаро фикр-мулоҳазаларга бой бўлди. Унда Археология институти илмий котиби, тарих фанлари номзоди Абдусобир Раимқулов, ЎзМТДП Самарқанд туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Наим Раҳимов ва бошқалар ҳам депутатлик назоратини олиб бориш юзасидан фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Лутфулла РУСТАМОВ,
ЎзМТДП фаоли

8-сентябрь 2010 йил 10 март, чоршанба

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

◆ **ТАДБИР**

8 март — Хотин-қизлар байрами муносабати билан Андижон вилоят ҳокимлиги ва ЎзМТДП Буюқбоши туман кенгаши ҳамкорлигида туман иқтисодиёт ва енгил саноат касб-хунар коллежида байрам тадбири ўтказилди.

К.АБДУВАЛИЕВА, ЎзМТДП Андижон вилоят кенгаши матбуот котиби

Унда коллежнинг энг истеъодли қирқ нафар ўқувчи-қизлари иштирок этиб, ўзларининг иқтидор ва маҳоратларини намойиш этдилар. Тадбирни ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси А.Исақов кириш сўзи билан очиб, хотин-қизларни айём билан қутлади ва қўйдагиларни гапириб ўтди:

- Муҳтарам Президентимиз томонидан эълон қилинган 2010 - «Баркамол авлод йили» бизга янада юксак масъулият юклаш билан бирга, кенг имкониятлар ашиғини очди. Йил дастури ижросини таъминлаш мақсадида ўтказилаётган мазкур тадбир ёшларни ҳар томонлама етук, баркамол ва билимдон қилиб вояга етказишга қаратилган бўлиб, унда иштирокчиларга ўз иқтидорларини кўрсатиш, ташаббусларини рўёбга чиқаришда кўмак беради. Ушбу танловнинг ўзига хослиги турли йўналишдаги саралаш босқичларидан муваффақиятли ўтиб маррага етиб келган қизларнинг иштироки биландир.

Тадбирда сўз олган коллеж директори Даврон Тўланов ёшларни ҳар томонлама баркамол этиб тарбиялашда коллеж, партия ва ота-оналар ҳамкорлигининг муҳим аҳамияти ҳақида фикр юритди.

Шундан сўнг, спортнинг қаратэ тури бўйича коллежнинг биринчи

Баркамол авлод тарбияси

ТАДБИР МАЗМУНИДА АКС ЭТДИ

босқичида тахсил олаётган спортчи қизлар ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

Тадбир давомида иштирокчилар «Қизлар бўлажак уй бекалари», «Миллий анъаналар», «Бугунги тўйлардаги ҳашамлар ва дабдабазликнинг оқибатлари», «Турмуш қуришда тиббий кўрикнинг аҳамияти» мавзуларида чиқиш қилдилар. Уларнинг ин-

теллектуал билимларини синаш мақсадида саволлар ҳам тақдим этилди. Яна бир шартга кўра талаба-қизлар баҳорий таомлар тайёрладилар. Танловда иштирок этган туман соғлиқни сақлаш бўлими ходимлари таомларнинг нафақат мазали таъми, балки дориворлиги ҳақида фикрларини билдирдилар ва ана шу жиҳатларни инobatга олган ҳолда бе-

затилган дастурхонларни баҳолаб бердилар.

Хушовоз хонанда Ҳасанбой Ниёзовнинг «Белбоғли кураш», «Нолима» каби тароналари эса йилгиланларга янада хушқайфият бағишлади. Тадбир низоҳида қизлар ЎзМТДП туман кенгашининг эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ БИР ҲАФТА ИЧИДА

Тадбирлар моҳияти

ДАСТУРИЙ ВАЗИФАЛАР ИЖРОСИГА ҚАРАТИЛМОҚДА

Дилноза ХАЙИТОВА, «Milliy tiklanish» мухбири

ЎзМТДП Самарқанд шаҳар кенгаши ва Самарқанд Давлат чет тиллари институти ҳамкорлигида «Юксак эҳтиром ва эъзоз» мавзусида маънавий-маърифий тадбир ўтказилди. Унда партия вилоят ва туман кенгашлари аъзолари, «Камолот» ЁИХ вилоят кенгаши ҳамда институт профессор-ўқитувчилари ва талабалари иштирок этдилар. Мазкур тадбирда миллатимиз гурури, шону-шарафини дунёга танитган ўлмас сўз санъаткори, миллий адабиётимизнинг тенгсиз номаънаси Алишер Навоий сиймоси ҳақида сўз борди. Уни институт маънавият-маърифат маркази раҳбари Э.Мусурмонов очиб, Навоий асарларида ифодаланган ўзликни англаш, қомилликка интилиш, ахлоқий гўзаллик, шунингдек миллатлараро дўстлик, ҳамжиҳатлик каби умумбашарий фазилатлар хусусида батафсил тўхталди.

Шунингдек тадбирда сўзга чиққан институт профессори И. Сувонқулов, доцент А.Туробов, ЎзМТДП вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Л.Мамасолиев халқимиз маънавияти ва тафаккурини юксалтириш, баркамол авлод тарбиясида бобомиз меросининг тугган ўрни ва аҳамияти хусусида гапирдилар. Тадбирда «Навоний асарлари билимдони» ва «Ҳар тенгдошга бир ғазал» танловлари савол-жавоб тарзида ўтказилиб, унинг давомида институт талабалари томонидан тайёрланган саҳна кўринишлари, куй-қўшиқлар ҳам ижро этилди.

«Баркамол авлод-бизнинг келажигимиз» мавзусидаги тадбир ЎзМТДП Хўжайли туман кенгаши томонидан тумандаги 57-умумтаълим мактабида ўтказилди. Унда партия фаоллари, «Аёллар қаноти», «Ёшлар қаноти» аъзолари ҳамда мактаб жамоаси иштирок этдилар.

Тадбирни партия туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Нурмуҳаммед Саеёв очди ва олиб борди. Шундан сўнг сўзга чиққан туман кенгаши «Аёллар қаноти» раҳбари З.Ерниязова мамлакатимизда Президентимиз раҳнамолигида ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларни баркамол инсонлар этиб тарбиялаш йўлида олиб борилаётган ишлар, шунингдек, ЎзМТДП томонидан ёшлар қалбига ватанпарварлик туйғусини мустаҳкамлаш, улар онгу шуғурига миллий истиқлол ғоясини синдириш, уларни замонавий билим, тафаккур ва мутахассисликларга йўналтириш борасида қилинаётган саъй-ҳаракатлар ҳақида гапирди. Шунингдек, жорий «Баркамол авлод йили»да партиянинг мазкур йўналишдаги ишлари сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарилишини таъкидлаб ўтди.

— Ўқувчилар ўртасида ўтказилаётган турли спорт мусобақалари, фан олимпиадалари, кўрик-танловлар уларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш билан биргаликда келажакка бўлган юксак ишончини ҳам ўстиради,- деди тадбирда сўзга чиққан 5-умумий таълим мактаби директори Г.Жолдасова. — Бунинг ёрқин исботини мактабимиз ўқувчилари кўлга киритаётган ютуқлар мисолида ҳам кўраимиз.

Тадбирда таълим соҳасида амалга оширилаётган катта ўзгаришлар хусусида ҳам фикр юритилди.

ЎзМТДП Вобкент туман кенгаши томонидан тумандаги 42- умумтаълим мактабида ўтказилган «Ёшлар бизнинг келажигимиз» мавзусидаги тадбирда тобора тақомиллаштирилиб борилаётган таълим-тарбия тизими, ёшларни жиҳмонан етук ва ақлдан баркамол инсонлар этиб вояга етказиш борасида қилинаётган ишлар хусусида сўз борди. Унда иштирок этган партия туман кенгаши аъзолари, туман «Камолот» ЁИХ, халқ таълими бўлими ходимлари мактабдаги ана шу мақсадларга қаратилган фаолият билан танишдилар.

— Партиямиз асосий электоратини зиёлилар ташкил этар экан, улар билан доимий мулоқотда бўлиш, уларни қизиқтираётган ва ўйлантираётган муаммоларини ўрганиш партияга бўлган ишончини тобора мустаҳкамлайди,- дейди тадбир аҳамияти ҳақида фикр юритган ЎзМТДП туман кенгаши «Ёшлар қаноти» раҳбари У. Иргашев. — Шуниси қувонарлик, мактаб жамоасининг асарият қисми партиямиз аъзолари. Бугунги мулоқот давомида партиямиз олдида турган бир қатор вазифалар ойдинлашди.

Шу кунги мактабда туман миқёсида ана тили ва адабиёт ҳақида информатика фанларидан семинар ҳам ўтказилиб, унда 55 нафар педагог ўз ишланмалари билан иштирок этдилар ва фаол қатнашчилар ЎзМТДП туман кенгаши фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

ЎзМТДП Сирдарё вилоят кенгаши ва вилоят истеъмолчилар ҳуқуқларини

ҳимоя қилиш жамиятлари бирлашмаси, шунингдек, «Камолот» ЁИХ вилоят кенгаши, вилоят монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, вилоят ўрта махсус касб-хунар таълими ҳақида табиати муҳофаза қилиш бошқармаси ҳамкорлигида вилоятдаги барча касб-хунар коллежлари ва академик лицей ўқувчилари ўртасида «Энг иқтидорли ёш истеъмолчи» мавзусида кўрик-танлов бўлиб ўтди. Ёшларнинг ҳуқуқий маданияти ва онгини ошириш, истеъмолчилик ҳуқуқларини ҳимоя қилишни ўстиришга қаратилган мазкур тадбирда туман ва шаҳар босқичларида голибликни кўлга киритган 12 нафар ўқувчи 3 шарт бўйича беллашдилар.

Кўрик-танлов якунига кўра Гулистон шаҳар 1-Педагогика коллежи талабаси Ирода Туронова голибликни кўлга киритиб, танловнинг республика босқичига йўланма олди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Мирзабод Ижтимоий-иқтисодиёт касб-хунар коллежи талабалари Ҳусан Давқаров ва Зафар Шералиевага насиб этди. Шунингдек, танловда «Энг яхши иштирокчи» номинатсияси бўйича Бобўт қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежи талабаси Элбек Оқбўтаев тақдирланди.

2010 йил - «Баркамол авлод йили» муносабати билан ЎзМТДП ҳамда «Камолот» ЁИХ Ўргут туман кенгашлари ҳамкорлигида «Озод юртга муносиб ёшлар бўламиз» шиори остида бўлиб ўтган «Кувноқлар ва зукколар»беллашувида туман Қурилиш ва миллий хунармандчилик касб-хунар коллежининг «Саъва», туман Ижтимоий-иқтисодиёт коллежининг «Овсинлар» ҳамда СамДУ қошидаги академик лицейнинг «Академик болалар» жамоалари ўзаро беллашдилар.

Тадбирни ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Туроб Раҳмонов кириш сўзи билан очиб, партиянинг ёшлар сиёсати борасида олиб бораётган ишлари хусусида батафсил маълумот берди.

Дастлабки «Таништирув» шартига жамоалар ўзлари ва таълим олаётган масканларини мусиқа ва ҳазил-мўтойиба тарзида таништирдилар. «Қўшиқ қилиб айтман» шартига кўра ёшлар ҳаётига доир қизиқарли воқеалар қўшиқ тарзида айтилди. Айниқса, беллашувнинг «Талабалар ҳазили» шартига эса уларнинг талабалик давридаги турли воқеалар қўлуғи тариқсида ифода этилиши мароқли бўлди. Танловнинг сўнгги савол-жавоб шартига мувофиқ жамоалар Президентимиз асарлари, миллий истиқлол ғояси, ЎзМТДП ва «Камолот» ЁИХ Дастури ва Низоми бўйича билимлари ва интеллектуал салоҳиятларини синовдан ўтказдилар.

Қизгин баҳс ва мунозараларга бой бўлган беллашувда «Академик болалар» жамоаси биринчи ўринни кўлга киритиб, танловнинг вилоят босқичига йўланма олишди. «Саъва» жамоаси иккинчи, «Овсинлар» жамоаси эса учинчи ўринга лойиқ деб топилди. Уларга партия туман кенгашининг қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

Худди шу йўналишдаги яна бир тадбир ЎзМТДП Наманган туман кенгаши томонидан туман ҳокимлиги, республика маънавий тарғибот маркази, «Камолот» ЁИХ, ИИБ туман бўлимлари, ўрта махсус касб-хунар коллежлари бошқармаси билан ҳамкорликда бўлиб ўтди.

Кўрик-танловда барча ҳудудий босқичларда иштирок этиб голибликни кўлга киритган Тوشбулоқ саннат касб-хунар коллежининг «Вой дод», Ташбулоқ педагогика коллежининг «Ажаб бўпти» ҳамда Наманган қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежининг «Гап йўқ» жамоалари иштирок этдилар ва улар «Кувноқ ёшлар ташрифи», «Савол сиздан - жавоб биздан», «Маънавий саломатлик-талабалар шиори» ҳамда «Сардорлар баҳси» шартлари бўйича ўзаро беллашдилар.

— Иқтидорли ёшларни аниқлаб, уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, яратувчанлик ғояларини ҳаёtgа таъбиқ этиш масалалари партиямиз Дастурида илгари сурилган бўлиб, уларни амалга ошириш зимманидаги масъулиятли вазифалардан бирidir,- дейди биз билан суҳбатда ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси К.Рафқов. — Шу боисдан туман кенгашимиз томонидан бунга алоҳида эътибор қаратилиб, партиямизнинг ёшлар сиёсати борасидаги ғоя ва мақсадлари билан таништиришга ва сафимизни ёшлар билан кенгайтиришга ҳаракат қилияпти.

Баҳс-мунозаралар, қизиқарли таассуротларга бой ўтган беллашув якунига кўра «Ажаб бўпти» жамоаси голибликка эришган бўлса, «Гап йўқ», «Вой дод» жамоалари иккинчи ва учинчи ўринларни кўлга киритишди. Танлов якунида туман ҳокими Ж.Юлдашев сўз олиб, иштирокчиларни муносиб тақдирлади.

ЭХТИРОМ

Ўлмас сўз санъаткори

Маннон ОТАБОЙ, «Milliy tiklanish» мухбири

Ҳазрат Навоий тириклик чоғидаёқ «ғазал мулкнинг султони» деган юксак эътирофга сазовор бўлган улугъ шахсдир. Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Қоровулбозор туман кенгаши тумандаги маданият саройида улугъ бобокалонимизнинг ҳаёти ва ижодига бағишлаб «Жавоҳир ёдуси» номли бадиийлаштирилган кеча ташкил этди. Унда «Камолот» ЁИХ туман кенгаши аъзолари, 8-сонли академик лицей ҳамда туман болалар мусиқа ва санъат ҳамда бошқа бир қатор умумтаълим мактаблари ўқитувчилари иштирок этдилар.

Тадбирни ЎзМТДПдан сайланган туман кенгаши депутаты М.Саидхамедова очаркан, иштирокчилар эътиборини Навоий асарлари инсонни камолотга етаклаши, жамият ва халқ манфаати учун эзгу ишлар қилишга ундашига қаратди. Бундан ташқари маданият саройи директори С.Тошев ва «Камолот» ЁИХ туман кенгаши раиси М.Неъматов сўзга чиқиб, буюк шоир ижоди ва ҳаёти ҳақида гапирдилар.

Шундан сўнг саҳнада ўқувчилар томонидан Навоий ғазаллари ўқилди, саҳна кўринишлари намойиш қилинди ва мумтоз қўшиқлар ижро этилди. Навоий саховатпешаликда ҳам донг таратган. У кишининг «Инсоният боғининг энг гўзал дарахти эҳсондур» ва «Одамийлик ҳазинасининг энг бебаҳо ғавҳари ҳам эҳсондур» деган сўзлари айни кунда ҳам сизу биз учун дастуриламалдир.

◆ **ФАОЛИЯТ**

Жамиятда соғлом турмуш тарзини шакллантириш ва тарғибот қилиш, аҳоли ўртасида юксак тибиий маданиятни ривожлантиришга қўмаклашиш, оналик ва болаликни ҳуқуқий муҳофаза қилишга қаратилган амалдаги қонунларни тақомиллаштириш каби вазифалар ЎзМТДП сайловолди Платформасида белгиланган бўлиб, уларнинг пировард мақсади мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий сиёсатини қўллаб-қувватлаш, уни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтаришидир.

Электорат манфаатларини таъминлаш

АМАЛИЙ ИШЛАРДА ЎЗ ИФОДАСИНИ ТОПМОҚДА

Д.ХАЙИТОВА, «Milliy tiklanish» мухбири

ЎзМТДПнинг жамиятдаги нуфузи ва мавқеи ортиши ҳамда жамоатчиликнинг ишончи ва эътиборини қозонишга олиб келувчи омил айнан партия ташкилотларининг ушбу мақсадлар йўлида қўйган амалий қадами, аниқ ташаббус ва саъй-ҳаракатидир. Дастурий вазифаларга ушбу талаблар нуктаи-назаридан чуқур ёндашиш эса партия ғояларини янада кенгроқ тарғиб-ташвиқ қилиш, фуқароларнинг сиёсий онги ва маданиятини юксалтириш, уларнинг талаб ва истиғи, ўйлантираётган масалаларини ўрганишга имкон яратади. Бугун ЎзМТДП Жиззах вилоят кенгаши, унинг таркибига кирувчи ҳудудий партия ташкилотлари томонидан амалга оширилаётган ишлар маъно-мазмунини ҳамда моҳияти билан юқоридаги вазифаларнинг амалдаги ижросига эришишга қаратилмоқда. Бу фаолият, хусусан, хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, оналик ижтимоий мавқеини юксалтириш, соғлом авлодни тарбиялаш, ёш қизларни баркамол оналикка тайёрлаш, аёлларнинг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлашга қаратилган тушунтириш, тарғибот ишлари, давра суҳбатлари, тадбирлар мисолида намойён бўлади.

Жумладан, яқинда ЎзМТДП Пахтакор туман кенгаши томонидан туман тиббиёт бирлашмаси ҳамкорлигида ташкил этилган «Соғлом она - баркамол, ўқтам авлод асоси» мавзусидаги тадбирда партия Дастурида белгиланган мазкур йўналишдаги ғоя ва мақсадлар хотин-қизларга кенг тушунтирилиб, бу борада қилинаётган ишлар ҳақида батафсил маълумот берилди.

ЎзМТДП Жиззах шаҳар, Зафаробод туман кенгашлари томонидан «Жамият ривожиди хотин-қизларнинг ўрни ва роли» мавзусида талабалар ва жамоатчилик вакиллари, олимпиа ва депутат аёллар иштирокида ўтказилган тадбир эса хотин-қизларнинг ҳуқуқий, иқтисодий ва сиёсий билимларини ошириш, маънавий салоҳиятини юксалтиришни мақсад қилгани билан аҳамиятлидир. Унда иштирок этган партия фаоллари ва етакчилари партия томонидан ишлаб чиқилган хотин-қизлар фаоллигини ошириш, уларнинг оила ва жамиятда муносиб ўрин эгаллашларига қаратилган қатор лойиҳалар ҳақида ййилгиланларга батафсил маълумотлар беришди.

- **Бозор иқтисодиётига асосланган ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этишга доир ислохотлар жараёнига аёлларни кенг жалб этиш асосий мақсадимиздир**, - дейди тадбир хусусида ўз фикрини билдирган ЎзМТДП Жиззах шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Ҳабиба Қурбонбоева. - **Бундай мулоқотлар орқали уларнинг талаб ва эҳтиёжларини чуқур ўрганиш имконияти юзага келади. Шундан келиб чиққан ҳолда хотин-қизлар манфаатларини ҳар томонлама ҳимоя қилишга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва**

уларнинг бажарилишига эришиш сафимизда аёлларнинг салмоғи ошишига олиб келади.

- **Оила - жамият таянчи. Ҳар бир инсоннинг онгида шаклланадиган барча инсоний фазилатлар, эзгу ният ва қадриятлар такомил топадиган макон ҳам айнан шу гўша ҳисобланади**, - дейди биз билан суҳбатда ЎзМТДП Жиззах туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ўрол Сатторов. - **Баркамол инсонни, яъни оила, жамият ва халқ учун фидойи шахсни тарбиялаш ҳам оиладан бошланади. Партия дастурий мақсадларидан келиб чиқадиган вазифалар биздан бу йўналишда ҳам фаол саъй-ҳаракатларни талаб этади.**

Вилоят кенгашининг ана шу мақсад йўлидаги амалий ишларини «Аёллар қаноти», «Ёшлар қаноти» аъзолари, тумандаги маҳалла фуқаролар ййигинлари иштирокида ўтказилган «Энг намунали оила», «Энг намунали қўча» шиори остидаги тадбирлар мисолида кўришимиз мумкин. Унда оилада тотувлик, ўзаро меҳр-оқибат ва ҳамжиҳатлики мустаҳкамлаш, қомил фарзандларни тарбиялаш, хусусан, оила муқаддаслигини ёшлар онгига синдириб бориш масалалари муҳокама этилгани диққатга сазовордир.

- Партия ташкилотларимиз ўз фаолиятида қишлоқ, маҳалла фуқаролар ййигини билан ҳамкорликини мустаҳкам йўлга қўйиш орқали аҳолининг барча қатламлари орасига чуқур кириб боришга эришмоқда, - дейди ЎзМТДП вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Абдурахим Султонов. - Чунки маҳалланинг жойлардаги муайян ижтимоий масалаларни ҳал этишдаги ролини кучайтириш, уларда миллий қадрият ва анъаналаримизнинг янада тақомиллашувига эришиш дастурий мақсадларимиздан бири ҳисобланади. Бу борада ЎзМТДП Янги-обод, Дўстлик туманларида муайян тажриба тўпланган. Кам таъминланган ва муҳтожларни моддий ҳамда маънавий қўллаб-қувватлаш, хайрия, ҳомийлик ёрдамларини кўрсатиш тизимини ривожлантириш ҳам келгусидаги асосий вазифаларимиздан биридир.

- **Халқимиздаги азалий «устоз-шогирд» анъанасини кенг тарғиб-ташвиқ этиш ва унинг замон талаблари асосида ривожланишига эришиш борасида қилинаётган ишларимиз ижтимоий қатламимиз манфаатларига хизмат қилмоқда**, - дейди биз билан суҳбатда ЎзМТДП Дўстлик туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Нигора Элмурзаева. - **Шу боисдан, бу масалага кенгашимиз томонидан жиддий эътибор қаратилиб, хунармандчиликнинг кенг оммага таниш бўлган турларини ривожлантириш орқали ҳам миллий анъаналаримизни асраб қолишга эришиляпти, оилаларнинг моддий фаровонлиги таъминланаяпти.**

Демак, бу борада партия вилоят кенгаши томонидан амалга оширилаётган эзгу ишлар партиямиз электоратини ва ижтимоий қатламини мустаҳкамлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

ПАРЛАМЕНТ

Юксак масъулият

ФАОЛИЯТИМИЗ МЕЗОНИ БЎЛСИН

(Давоми. Боши 1-бетда)

Албатта, бу каби улкан ютуқлар замирида миллий парламентнинг тўтган ўрни, аҳамияти ва салоҳияти бор. Чунки мустақиллигимиз илк йилларида-ноқ мамлакатимиз сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг барча жабҳаларини изчил ислоҳ этиш, жамиятимизни янгилаш ва модернизация қилишнинг тегишли ҳуқуқий асослари ишлаб чиқилди ва такомиллаштирилди. Таъкидлаш жоизки, давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг жорий йил январидида Олий Мажлис Сенатининг биринчи мажлиси ҳамда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида сўзлаган маърузалари парламент янги таркиби олдида муҳим вазифаларни белгилаб берди. Юртбошимиз маърузада икки палатали парламентимизнинг дастлабки фаолиятида тўхталар экан, асосий эътиборини олдинда турган вазифалар, ечимини кутаётган масалалар, қонунчилик тизимини бундан-да мустаҳкамлаш учун қилиниши лозим бўлган муҳим йўналишларга қаратди. Унда жумладан, қабул қилинадиган қонунлар сифатини тўбдан яхшилаш кераклигига алоҳида урғу берилиб, қонунлар яратишда мақсадли режалар белгилаб олиш, уларнинг ҳаётчилигини таъминлаш, парламент сўровини қучайтириш ва ҳар икки палата ўртасида ягона мақсад йўлидаги ҳамкорлигини кенгайтириш масалаларида олдимизга бир қатор янги вазифалар қўйилди. Айтиб ўтиш жоизки, уларни амалга оширишга қаратилган ишлар қўламини кенгайтириш парламентнинг ҳар бир аъзосидан юксак ташаббускорликни, қонун ижодкорлиги йўлида мунтазам изланишлар олиб бориш ва қабул қилинадиган қонунларнинг сифатини оширишни талаб этади. Айна пайтда Олий Мажлис Сенатида ўтган қаҳриқ парламент фаолиятида қонунчиликда белгиланган ваколатларни тўла рўёбга чиқаришда йўл қўйилган қатор камчиликлардан тегишли хулосалар чиқарилган ҳолда истиқболдаги фаолият учун зурур, устувор мақсад ва вазифалар белгилаб олинди.

Маърузада таъкидлаб ўтилганидек, "Парламентимиз ва маҳаллий вакиллик органлари – Кенгашлар олдида турган иккинчи гоят муҳим вазифа бу – қабул қилинган қонунларнинг ижро этувчи ҳокимияти, яъни ҳукумат томонидан марказда, ҳокимликлар томонидан жойларда қандай бажарилаётганин устидан қатъий парламент назоратини, депутатлик назоратини ўрнатилган иборатдир".

Маълумки, қонунларнинг қўлланиш амалиётини ўрганиш; парламент назоратининг турли шаклларида фойдаланиш қонун чиқарувчи орган фаолиятининг аниқ мақсадларга эга бўлган ва гоят муҳим йўналишларидан бири ҳисобланади. Парламент назоратининг амалий қиймати шундаки, у қабул қилинган қонунларнинг ижро этилиш даражасини ўрганиш, уларнинг қўлланишига салбий таъсир кўрсатувчи турли омилларни аниқлаш, мавжуд камчиликларни бартараф этишга қаратилган чора-тадбирларни белгилаш, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, мансабдор шахслар ҳамда фуқароларнинг қонун ҳужжатларига амал қилиш масъулиятини оширишни қучайтиради.

Маълумки, Сенат вакиллик органи бўлиб, унинг кўпчилик аъзолари халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашларининг депутатлари сифатида маҳаллий кенгашларнинг ваколатли вакиллари бўлиб, ҳудудлар манфаатларини ҳимоя қилади ва ҳар бир қонунни қабул қилиш жараёнига ўзи вакил бўлган ҳудудлар манфаатларидан келиб чиқиб ёндашади. Аминманки, қонунда белгиланган ушбу ваколатларимизни келгуси фаолиятимизда кенг қўллаш ва такомиллаштириш халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари депутатлари фаолиятини қучайтиради, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича лойиҳа ва дастурларни тўла амалга ошишини таъминлайди.

Ақмал АҚРМОВ,
Олий Мажлис Сенати аъзоси

ЖАРАЁН

Халқимизнинг бой ва бетакрор маданий, маънавий меросига таянган ҳолда фуқароларни миллий ғурур ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, кўп асрлик анъаналар ва урф-одатларни сақлаб қолиш, шунингдек, ижтимоий соҳанинг самарали фаолият юритишини таъминлаш ҳамда жойларда жамоат тартибини сақлашда маҳалланинг ўрни ва роли беқиёсдир. Шу боис, ҳам Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси маҳаллалар билан яқин алоқа ўрнатиш, тарғибот-ташвиқот ва амалий ишларни ҳамкорликда ўтказишга интилоқда.

Зебо НЕЪМАТЖОНОВА,
ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия қўмитаси девони масъул ходими

Жумладан, 2009 йил давомиде партия вилоят ташкилотлари томонидан маҳаллаларда ўтказилган «Бедор қалб наволари» танлови халқимиз орасида зўр қизиқиш билан қутиб олинди, десак муболаға бўлмайди. Унда ёши 50 дан ошган ва 103 ёшгача бўлган онахонларимиз қатнашиб, улар ижросида халқимизнинг тую ҳашами, миллий байрамларида қуйланадиган ўлан, лапар, айтишув, алла ҳамда халқ оғзаки иқоди намуналарни қайта жаранг топди, дейиш мумкин. Шунингдек, бу танловда уч авлод вакиллари учрашиб, кексалар ёшликларини

ёд этиб, ўзларидаги маънавий меросни ёшларга улашган бўлсалар, ўрта авлод вакилларида қадриятларимизни қайта ҳаётга татбиқ этиш учун имконият яратилди. Энг қувонарлиси шундаки, ёшларимиз ўз ажодларини каби гўзал ва бетакрор миллий бойликларимизни сақлаб қолиш ва асраб-авайлаш масъулияти нечоғли муқаддас бурч эканлигини англаб етдилар. Танловнинг самараси ўлароқ ёшлар орасида миллий қадриятларимизни тадқиқ этиш, бу борада илмий изланишлар олиб боришга эъти-

Аёл зоти ўзининг нафосати ва латофати, муҳаббат ва садоқати, оналик меҳри билан том маънода Яратганинг тенгсиз мўъжизасидир.

Ислом КАРИМОВ

Олам гўзал онам билан

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Уни тезроқ кўришга, дийдорига тўйишга ошиқади. Юриб эмас, югуриб боргиси келади. Лаблари шивирлашдан тўхтамайди. Яратгандан фарзандига соғлиқ, тинчлик-омонлик тилагани-тилаган. Шунинг учун ҳам онанинг кўнгли болада, боланинг кўнгли далада дейдилар. Бу – фарзанд ҳақида фақат она қайғуриши керак, боласи эса ўйнаб-қулиб юраверсин дегани эмас, албатта.

Соғинч, меҳр-оқибат ва кадр-қиммат туйғуларига йўғрилган бу ҳикмат фарзанд ҳисобланмиш ҳар бир ўғил-қиз зиммасига ҳам жуда катта масъулият юклайди. Бу – энг аввало, онаизордан тез-тез хабар олиб, ҳол-аҳвол сўраб туриш, ширин сўзлар билан кўнглини кўтариш, юмушларига ёрдам бериш, бир пиёла чой узатиб, ғуборларини олиш демакдир. Афсуски, бу биз фарзандларнинг бурчимиз эканлигини баъзан ўзимиз билан ўзимиз бўлиб, унутиб қўямиз. Ваҳоланки, биз онажонимизни у кишидан кўпроқ ўйлайшимиз ва кўпроқ ғамхўрлик кўрсатишимиз керак! Шундагина бизга омад ҳам қулиб боқади, ишларимиз юришаверади. Чунки хотиримиз жам, кўнглимиз тинч бўлади.

Онажонимнинг офтоб янглиғ чехраларига термулиб ўтириб хаёлимдан ўтган ана шу фикрларни янада чуқурроқ мушохада қилишга ҳаракат қилдим.

Кечагидек ёдимда. Онажоним мени эрталаб мактабга кузатаётиб, "соғ-саломат бориб кел, болам. Эҳтиёт бўл!" – дер эдилар. Ўқшдан қайтиб келганимдан сўнг, "яхши келдингми, болам?" деб сўрадилар. Меҳрибонимнинг бу гаплари ҳар кунни такрорланар, уларнинг маъзида шарқона тарбия шарқона одоб муҳрланганлигини мана энди англаяман. Аммо, ҳадисда баён этилгани "Авалло, онангга яхшилик қил, яна онангга, яна онангга яхшилик қил, сўнгра отангга яхшилик қилгил" деган сўзлар дилимнинг мангу қўшиғи, тилимнинг мангу қўшиғи.

Оқшом байрам дастурхони атрофида жамулжам бўлдик. Телевизорда намоийш этилаётган дилрабо куй ва қўшиқлар кўнглиларини яйратиб, жондонимиз файзига файз қўшиб турар, осмонда ой ва юлдузлар ярқираб бoқар, заминда жилғалар суви шарқираб oқар, элас-элас эсаяётган баҳорий еллар она табият мўъжизаларининг муаттар исларини олиб келар, буларнинг ҳаммаси руҳиятимизни гўзаллик туйғуларига лиммо-лим тўлдириб турар эди.

Сухандон қиз табассуми ила томошабинларни пойтахтдаги "Туркистон" саройида Хотин-қизлар байрамига бағишлаб ўтказилган концертдан баҳра олишга тақдир этди.

Тантаналар аввалида Юртбошимизнинг мамлакатимиз хотин-қизларига йўллаган байрам табригини эшитиб, жонажон, диёримизда мунис она-

жонларимизга, лобар опа-сингилларимиз, дилбар қизларимизга кўрсатилган юксак ҳурмат ва эҳтиромдан, меҳрибонлиғи ғамхўрликдан бениҳоя мамнун бўлиб, бу иззат-икром аёл зотига бўлган беқиёс муҳаббат ва садоқат рамзининг ёрқин ифодаси эканлигини яна бир бор юрак-юракдан ҳис этдик.

Биргина кейинги уч йил мобайнида мамлакатимиз умумтаълим мактаблари, академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари, олий ўқув юртлари талабалари жаҳон миқёсида ўтказилган нуфузли фан олимпиадаларида голиб чиқиб, 41 та медалга эгалик қилганликлари, бу ютуқнинг 8 таси қизларимиз ҳиссасига тўғри келганлиги ёки санъат ва мусиқа йўналиши бўйича Па-

– Президентимизга минг раҳмат! – дедилар онажоним, – аёл зотини шунчалар юксакларга кўтариб, чин юракдан эҳтиром кўрсатаётганликлари учун раҳмат. Биз оналар, хонадонларимиз соҳибалари, қизларимиз у кишининг беқиёс мақтовларига муносиб бўлишимиз керак!...

риж, Рим, Берлин, Токио, Москва, Прага, Қоҳира, Сеул, Дехли каби йирик маданият марказларида бўлиб ўтган халқаро кўрик-танловларда 273 нафар ўқувчи ва талабаларимиз голиблик шоҳсупасига кўтарилганликлари, уларнинг 153 таси қизлар эканлиги, шунингдек, бир минг 464 нафар спортчи ёшларимизнинг халқаро мусобақаларда зафар қўчганилиги, голиблар сафида 448 та қизларимиз борлиги кимни қувонтирмайди?! Кимнинг қалбини фохр ва ифтихор туйғуларига тўлдирмайди?! Бу – онажонларимизнинг келажаги буюк бўлган Ўзбекистонимиз кучига куч қўшаётганлиги, унинг дунёвий, обрўйини оширишга муносиб хизмат қилаётганлиги ва албатта, баркамол авлод учун жон куйдираётганлигининг ёрқин намунаси эмасми?! Бу – қизларимизнинг момоларимиз, онажонларимиз изларидан бориб, XXI асрнинг ақлу-заковатда, илму ҳунарда тенги йўқ Тумарисларни, Бибиҳонимларни, Нодираларию, Увайсийлари, Зебунисоларию, Зулфияхонимларидек машҳури олам бўлишга интилаётганликларида далолат эмасми?!

Бу – биз барпо этаётган демократик ҳуқуқий давлатда хотин-қизларнинг озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт яратишдек эзгу мақсад йўлидаги фаоллиги тобора ошиб бораётганлигининг амалдаги исботи ҳамдир.

– Президентимизга минг раҳмат! – дедилар онажоним, – аёл зотини шунчалар юксакларга кўтариб, чин юракдан эҳтиром кўрсатаётганликлари учун раҳмат. Биз оналар, хонадонларимиз соҳибалари, қизларимиз у кишининг беқиёс мақтовларига муносиб бўлишимиз керак!...

Дарҳақиқат, "Аёл зоти ўзининг нафосати ва латофати, муҳаббат ва садоқати, оналик меҳри билан том

МУНОСАБАТ

маънода Яратганинг тенгсиз мўъжизасидир" деган таърифга муносиб бўлиш осон эмас. Бу ажодлар меросини чуқур ўрганишни, асрлар бўйи бой ҳаётий тажриба тўплаган момоларимиздан ибрат олишни, таълим-тарбияни миллий ва умуминсоний қадриятларга таянган ҳолда истиқлол ғояларига садоқат руҳида олиб боришни, тинимсиз ўқиш, ўрганиш ва изланишни талаб этади.

Зеро, оиланинг фариштаси, оиланинг сариштаси бўлган онажонларимиз, опа-сингилларимиз, қизларимиз бунга қодирдилар.

Сир эмас, танасию, новдаларига боғбон қўли тегмаган, унинг меҳрини туймаган, парваришидан баҳраманд бўлмаган дарахт ҳеч шубҳасизки, аста-секин ёввойилашиб, ўзлигидан узоқлашиши мумкин. Ўз-ўзидан кўри-

Мен онани ҳам боғбонга ўхшатгим келади. Унинг панду-насихатларига, йўл-йўриқларига, ўғитларига амал қилмаган, "қайчи"сининг тарбиясини кўрмаган фарзанд ҳам бора-бора ўз билганидан қолмайдиган, кўрс, лоқайд бўлиб, инсоний ҳислат ва фазилатлардан йироқлаша бошлайди. Охир – оқибатда ёввойилашиб, ўзлигидан узоқлашиши мумкин. Ўз-ўзидан кўри-

ниб турибдики, меҳрибон, куйинчак, барги кенг, саҳий ва айна пайтда талабчан "боғбон"нинг парвариси билан воёга етган фарзанд ўз онаизорини сира-сира ўқситмайди, сира-сира ранжитмайди, сира-сира норизо қилмайди. Ҳамиша қўлларини қўқсига қўйиб, "лаббай онажон!" дейди. Бирон бир ишга қўл урар бўлса, аввало онажон билан маслаҳатлашади. Сафарга борар бўлса, она розилигини олиб, унинг дуоси билан йўлга чиқади. Бу оқил фарзанднинг онасига бўлган беқиёс ҳурматю муҳаббатидан далолатдир. Бундай инсон нафақат ўз рафиқасию қизларига, балки бошқаларга ҳам шундай эҳтиром кўрсатадиган бўлади.

Она ҳаёт муаллими ҳамдир. Онандан олган тарбияни, онандан олган сабоқни ҳеч кимдан ололмайсан. Бас, шундай экан, онажонингни кадр-қимматини ҳаммиса азиз бил! Бу мўтабар номни доимо улуғла, ҳамма нарсадан юқори тут!

Унутма, оналар дуоси билан ёмонлар яхши бўлғай. Бало-офатлар йирок кетгай. Урушлар тўхтагай! Аразлар унутилгай. Олам ана шундай илоҳий қудрат соҳибаси бўлган она билан гўзалдир. Шунинг учун ҳам "Жаннат оналар оёғи остидадир" дейдилар. Бу гапларни доимо ёдда тутсанг, ҳеч қачон кам бўлмайсан! Онажонингдан бир умр қарздорлигини, у буюк зотга кўрсатишгн керак бўлган иззат-икромнинг мингдан бирини ҳам қилолмаганингни билиб, ич-ичингдан ғўрсиниб қўясан. Ўрнингдан сапчиб туриб, у улуг зотнинг юз-кўзларидан ўпиб, "Одамлар, эшитмадми деманглар, олам онам билан гўзал!" дея бутун дунёга ҳайқиргинг келади.

Нуриддин ОЧИЛОВ

Ў СЎРАГАН ЭДИНГИЗ...

Солиқ имтиёзлари

Газетангизнинг аввалги сонларидан бирида «Сўраган эдингиз...» рукин остида жисмоний шахслардан даромад солиғи олишнинг тартиблари хусусида содда ва батафсил ёзилган жавоб берилганди. Мен аввало газетангизнинг бир муштарийси сифатида ана шундай, яъни савол-жавоб тарзидаги материалларни қўллаб-қувватлайман. Чунки, бундай материалларнинг фойдаси кўпчиликка тегади – билмаганингизни билиб оласиз. Саволга берилган ана шу жавобни ўқиб, менда ҳам бир савол пайдо бўлди. Агар малол келмаса жисмоний шахслар даромадларидан олиннадиган солиқ бўйича белгиланган имтиёзлар хусусида ҳам батафсилроқ маълумот берилса.

Аҳмад ТОШЕВ,
Сурхондарё вилояти

Амалдаги қонунчилигимизда, айниқса жисмоний шахслар даромадларидан олиннадиган солиқлар бўйича жуда кўп имтиёзлар белгиланганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Агар кузатиб бораётган бўлсангиз мамлакатимизда умуман солиқ юкини камайтириш борасида босқичма-босқич жуда катта ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Масалан, жисмоний шахслардан олиннадиган даромад солигининг энг юқори даражаси 2000 йилда 40 фоизни ташкил этган бўлса, 2010 йилдан бошлаб ушбу даража 22 фоиз қилиб белгиланди. Демак, 18 фоизга пасайди. Ўртача даражаси эса 2000 йилда 29 фоиз қилиб белгиланган бўлса, айна пайтда 17 фоизни ташкил этмоқда. Даромад солигининг энг қуйи даражаси жорий йилдан бошлаб 12 фоиздан 11 фоизга туширилди.

Юқорида айтилганидек, жисмоний шахслар даромадларидан олиннадиган солиқлар бўйича ҳам талай имтиёзлар белгиланган. Масалан, фавқулодда ҳолатлар муносабати билан бериладиган моддий ёрдамдан унинг миқдоридан қатъий назар даромад солиғи олинмайди. Агар ҳодимнинг оила аъзоларидан бири вафот этса, унга бериладиган моддий ёрдамнинг энг кам иш ҳақини йигирма бараваригача, бошқа ҳолларда энг кам иш ҳақининг ўн икки бараваригача бўлган миқдордан даромад солиғи олинмайди. Иш берувчи томонидан ўз ҳодими ёки унинг болалари учун амбулатория ёки стационар тиббий хизмат кўрсатилганлиги учун тўланган суммалар ҳам солиқдан озод қилинади. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлаб бўлинганидан кейин ҳусусий корхона мулкдорлари ёки фермер ҳўжалиғи бошлиғи ихтиёрида қоладиган фойда, мамлакатимиз давлат мукофотлари ва эсдалик совғалари қиймати, олимпия ўйинлари ва бошқа халқаро спорт мусобақаларида совринли ўринларни эгаллаган спортчилар олган пул мукофотлари, жисмоний шахсларга ҳусусий мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган мол-мулк ҳамда уй ва деҳқон ҳўжалиғида етиштирилган ҳайвонларни тирик ҳамда сўйган ҳолда, асаларичилик, деҳқончилик маҳсулотларини сотишдан олинган даромадлардан ҳам солиқ олинмайди. Шунингдек, энг кам иш ҳақи миқдорининг олти бараваригача бўлган миқдордаги юридик шахслардан олинган қийматли совғалар, меҳнат шартномаси бекор қилинганди тўланадиган энг кам иш ҳақининг ўн икки баравари миқдори доирасидаги ишдан бўшатилиш нафақаси, мамлакатимиз фуқароларини сугурта бўйича оладиган суммалари, давлат пенсиялари, мерос қилиб қолдириш ва ҳада қилиш натижасида олинган сумма ҳамда мол-мулк қиймати, фуқаролар даромадларини давлат корхоналари мол-мулкни сотиб олиш, ҳусусийлаштирилаётган корхоналар акцияларини сотиб олишга йўналтирилган маблағлар ҳам солиққа тортилмайди. Будан ташқари жамғариб бориладиган мажбурий пенсия бадаллари, улар бўйича фоиз даромадлари, жамғариб бориладиган пенсия тўловлари, мол-мулкни сугурта қилиш ҳамда ҳаётни узок муддатли сугурта қилиш бўйича сугурта мукофотлари учун йўналтирилган иш ҳақи ва бошқа даромадлар, ёш оила аъзолари иш ҳақи ва бошқа солиқ солинадиган даромадларини ипотека кредитларини қоплаш учун йўналтирилган маблағлар, «Қишлоқ-қурилишбанк» АТ банкнинг кредитлари ҳисобига қишлоқ жойларида намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибда уй-жой қурувчи шахслар томонидан олинган ипотека кредитлари ҳамда улар бўйича ҳисобланган фоизларни қоплаш учун йўналтирилган маблағлар солиқдан озод қилинган. Шунингдек, мамлакатимиз олий ўқув юртларида ўзи ёки йигирма олти ёшга тўлмаган фарзандларини таълим олиши учун йўналтириладиган маблағлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Халқ банкидаги фуқароларни шахсий жамғариб бориладиган ҳисоб-варақларига ихтиёрий йўналтириладиган маблағларидан ҳам солиқ олинмайди. Ва яна шуну қўшимча қилиш мумкинки, Ўзбекистон фуқароси бўлмаган хорижий давлатлар дипломатия ваколатлари мансабдор шахслари, оила аъзолари, ҳукуматга қарашли бўлмаган халқаро ташкилотларнинг фуқаролиғи бўлмаган мансабдор шахслари, мудофаа, ички ишлар, фавқулодда вазиятлар вазирликлари, миллий хавфсизлик хизматининг харбий хизматчилари, ички ишлар ва божхона органларининг оддий хизматчилари, прокуратура органларидида даража ва унвонларга эга бўлган ҳодимлар, гастрол-концерт фоалияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияси бўлган шахслар ушбу фоалиятдан олган даромадлари бўйича олиннадиган солиқдан тўлиқ озод қилинган.

Бундан ташқари «Ўзбекистон Қаҳрамони», «Меҳнат қаҳрамони», унчала даражадаги «Шўхрат» ордени билан тақдирланган шахслар, иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, болалиқдан ногирон бўлиб қолганлар, I ва II гуруҳ ногиронлари, ўн ва ундан ортиқ ўн олти ёшга тўлмаган болалари бор ва боқувчисини йўқотганлиги учун пенсия олмайдиган ёлғиз аёл ва эркаклар солиқ солишдан қисман озод қилинади.

Мансур МУКСУМОВ,
Сергели туман ДСИ
ЖШДОСТ
шўъба бошлиғи

Маҳалла — миллий кўзгу

бор кучайди.

Маълумки, Давлатимиз раҳбари парламент палаталарининг қўшма йиғилишида фуқароларнинг мамлакат бошқарувидаги ролини ошириб боришни асосий ўринга қўядиган «Кучли давлатдан – кучли фуқаролик жамияти сари» дастурини амалга ошириш бўйича ишларни янада фаоллаштиришни бугун ҳаётнинг ўзи кун тартибига қўяётганлигини қатъий таъкидлаб, бошқарув идоралари устидан жамоатчилик назоратини ўрнатишда маҳалланинг вазифаларини кенгайтириб боришга алоҳида урғу бердилар.

ЎзМТДП ўз дастурий ғоя ва мақсадларида маҳалла ва оилага жамиятда маънавий қадриятларнинг доимий таъминланишининг буюк манбаи сифатида қарайди. Катталарни ҳурмат қилиш, ўзаро ёрдам, меҳр-оқибат, болалар ҳақида қайғуриш каби анъаналар ҳамма вақт ўзбек оиласининг асосий принциплари бўлиб келган ва бугунги кунда бу қадриятларнинг янада тақомили топиши, айниқса ёшларни глобаллашув жараёни таҳдидларидан асровчи омил бўлиб хизмат қилади.

Шу ўринда Юртбошимиз маъ-

рузасида белгиланган вазифалар ҳамда жамиятда тарбия толаётган шахсининг шаклланишида оиланинг ўрни беқиёс эканлигидан келиб чиқиб, оила институт ва унинг қадриятларини мустаҳкамлаш борасида аниқ мақсадга қаратилган иш олиб бориш, «Юксак маънавиятли оила орқали юксак тараққиёт сари» ғоясига асосланган ижтимоий-маънавий лойиҳа яратиш партия йиллиқ иш режаси ҳамда сайловолди Платформасида белгиланганлиги ва уни амалга ошириш йўлидаги сый-ҳаракатлари алоҳида таъкидлаш лозим. Кенг қамровли мазкур лойиҳа маҳалла, оила ва ҳар бир фуқаро онгу шуурида катта ихобий ўзгариш ясашга хизмат қилади. Партияимиз мазкур тадбирни изчил ва босқичма-босқич амалга ошириш орқали мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларга юртдошларимизда дахлдорлик туйғусини уйғотишни ҳам кўзлаган.

Комил ишонч билан айтиш жоизки, бу каби амалий ишлар партия Дастурида белгиланган инсон омилини такомиллаштириш, миллий анъаналар ва жаҳон ютуқларини ҳисобга олган ҳолда таълим-тарбия тизимини

МАЪНАВИЯТ

ҚАДРИЯТ

Каштачилик — хунармандчиликнинг энг қадимий турларидан бўлиб, у халқнинг ўз турмушини гўзал қилиш ис-таги натижасида юзага келган. Кашта — кийимлар ва рўзгор буюмларини безашда қўлланилади.

Камолиддин ХОТАМОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Ўзбек халқ амалий санъатининг ажралмас қисми бўлган каштачилик асрлар давомида кишиларни ўзига ром этиб келмоқда. Қадимий анъаналарга кўра, ўзбек қизлари келинлик сепларини даструмом, белбоғ, парда, зардевор, сўзана, ёстиқ, гулқўрпа, чойшаб каби ҳар хил каштачилик буюмлари билан безаган. Тўйдан олдин сепни ёйиб кўрғазма қилишган. Бу келиннинг чеварлигини, меҳнатсеварлигини намойиш этиши ва кашта қанчалик нозик, чиройли бўлса юқори баҳоланар эди. Шу тарзда авлоддан-авлодга ўтиб келган бу қадимий санъат тури йиллар давомида ўз жилосини топиб, ҳам мазмунан, ҳам шаклан ривожланиб борди.

Ўзбек каштачилик тўғрисида гап кетар экан, нуроталик қўлигил чеварларнинг маҳоратини алоҳида таъкидлаш лозим. Нурота кашталари III-IV аср илгари Бухоро, Самарқанд, Шахрисабз каби шаҳарларда машҳур бўлган. Айниқса, улар томонидан яратилган сўзана, ойнахалта, такияпуш, жомсар, кўрпақуоқлар ўзининг мукамаллиги, аниқ ифодалари билан алоҳида ажралиб турган.

Истиклол шарофати билан халқ хунармандчилиги соҳасида ҳам кенг имкониятлар яратилди. Республика хунармандлар уюшмаси ташкил этилиши айни мuddao бўлди. Мазкур ташкилот уста ва хунармандларга ҳар томонлама шарт-шароит яратиш баробарида уларнинг маҳсулотларини чет элларда намойиш қилишига ҳам ақиндан ёрдам бермоқда. Бугунга келиб, каштачилик санъати нафақат мамлакатимизда, балки чет элларда ҳам шўҳрат қозонмоқда. Ўзбек чевар усталари томонидан тикилган кашталарга Франция, Италия, Япония, Германия, Бельгия, АКШ, Ҳиндистон каби хорижий давлатларда қизиқиш катта.

Юртимизда миллий хунармандчилик билан шуғулланаётган хотин-қизларимизга яратилаётган имкониятлар тўғрисида улар меҳнати қадр топмоқда,- дейди Нурота тумани хотин-қизлар қўмитаси раиси Феруза Файзиева. - Туманимизда етти

Нурота чеварлари

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРИМИЗНИ
ДУНЁГА ТАНИТМОҚДА

ёшдан етмиш ёшгача бўлган аёллар айнан каштачилик билан шуғулланишади. Шунинг учун ҳам Нурота аёлларининг қўли гул, дейишади. Чевар хотин-қизларимиз нафақат ўзимизда, балки хорижда ўтказилаётган халқаро кўрғазмаларда ҳам иштирок этишяпти. Натижада Нурота каштачилиги санъат даражасига кўтарилиб, дунё микёсида эътироф этилмоқда.

- Келинлар сепини безаётган парда, зардевор, сўзана, ёстиқ, гулқўрпа каби каштачилик намуналари ҳақида нималар айта оласиз?

- Аввало кашта тикиш учун танланаётган матонинг ранги ва пишқиллигига аҳамият бериш лозим, - дейди Нурота шахри Баргсўз маҳалласида яшовчи кекса чевар Ҳамроой Йўлдошева. - Ҳозир асосан оқ ва малла бўзлардан фойдаланамиз. Илгари чеварлар маҳсулот узок йиллар сақланиши, ипларнинг ранги ўчиб кетмаслиги учун бўяш жараёнида анор пўстини ишлатишган. Каштанинг нафис, ёркин кўриниши, ип рангларининг уйғун, бир меъёрга бўлиши учун, ҳатто пилла қобиғининг қатламларидан олинган ипларнинг қайси бири қаерга ишлатилишига ҳам эътибор беришган. Каштачиликнинг бу каби сир-асрорларини бугунги кунда ҳам қўллаяпмиз. Безашда, асосан бодомгул, аноргул ва қанчалар гул нақшларидан фойдаланамиз.

Нуроталик чеварлар аждодларимиз меросини нафақат давом эттиришмоқда,

балки қадимдан мавжуд бўлган хуржун, ойнахалта, қошиқхалта, чойхалта, эшикпарда, сандалпуш, чойнакпуш каби буюмлар тикланиб, такомиллаштирилиб боришмоқда.

Дарвоқе, бу соҳа ўз анъаналари авлоддан-авлодга ўтиши билан давомийдир. Ёши улуг каштадўзлар ўз хунарларини ёш қизларга йиллар давомида ўргатиб келишган. Ҳозирги кунда ҳам нуротанинг етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган барча қиз ва аёллари кашта тикиш санъатини эгаллашган.

- Нуротада қиз бола кашта тикишни билмаслиги уят саналади,- дейди ёш хунарманд Нигора Тошпўлатова. - Шу боис ёшлигимдан кашта тикишни ўрганганман. Қадимий нусхаларда тикилган кашталаримизга чет мамлакатларда ҳам қизиқиш катта. Орузим бизга яратилаётган имкониятлардан унумли фойдаланиб, Нурота кашталари довуғини дунёга таратиш. Дарҳақиқат, халқимиз тарихи, маънавий мероси ва аждодларимиз турмушида муҳим ўрин тутган халқ хунармандчилиги бугун ҳам ишончли қўлларда. Зеро, айни дамда Нурота туманида юзлаб, балки минглаб қўлигил опа-сингилларимиз аждодлари қолдирган меросни давом эттириш мақсадида хилма-хил кашталар тикишмоқда. Бу эса халқимизнинг миллий қадрият ва маданий меросимизга бўлган ҳурмат-эътиромининг бениҳоя юксак эканлигидан далолатдир.

ЎҚУВ-СЕМИНАР

Фан ойлиги

ҲАМ ЎҚУВЧИ, ҲАМ ЎҚИТУВЧИЛАР
УЧУН ФОЙДАЛИ БЎЛМОҚДА

Бугун юртимизда ўсиб келаётган ёш авлодни ҳар томонлама соғлом, маънавий етук, Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада “Таълим тўғрисида”ги Қонун ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастури муҳим дастуриламал бўлмоқда. Қомил инсонни тарбиялаш, айниқса, таълим тизимида фаолият кўрсатаётган ўқитувчи кадрлар зиммасига улкан масъулият юқлайди.

Тошкент вилояти Зангиота туманидаги 14-умумтаълим мактабида Информатика ва математика фани ойлиги доирасида кўрғазма ташкил қилинди. Унда ноанъанавий дарс ишланмалари, буклетлар, кўрғазмалар воситалар, қизиқарли материаллар намойиш этилди. Шунингдек, ушбу фан ўқитувчилари иштирокида семинар ўтказилди. Мазкур тадбирда уюшқоқлик билан иштирок этган мактаб ўқитувчиси Раъно Шодмонова машғулотларни ноанъанавий тарзда ташкил этиб, “Компьютернинг ташқи хотираси билан ишлаш” мавзусида 8 синф ўқувчиларига очик дарс ўтар экан, мавзуга оид кўрғазмаларни қуруллар, тарқатма материаллардан кенг ва унумли фойдаланди. Бу эса ўз навбатида ўқувчиларнинг билимини ошириш баробарида, фанга янада

қўпроқ қизиқиш уйғотди. Шунингдек, информатика-физика фани ўқитувчиси А.Бурнашбаева 7-синф ўқувчиларига тақрирлаш дарсини гуруҳларга бўлиб ўтди. Ўқувчилар ўтилган мавзуларни қайта ёдга олиб, билим ва кўникмаларини мустақамлаб олдилар. Д.Ғуломова ушбу фанлар тўғрисидаги аъзолири билан “Ўйла, изла, топ” ёки “7х7” интеллектуал баҳс-шуо тадбирини ўтказиб, ўқувчилар билан салохиятини яна бир бор синовдан ўтказди.

Фан ойлиги янада қизиқарли ўтиши учун барча ўқитувчилар ҳам-жаҳат ташкил этиб, “Компьютернинг ташқи хотираси билан ишлаш” мавзусида 8 синф ўқувчиларига очик дарс ўтар экан, мавзуга оид кўрғазмаларни қуруллар, тарқатма материаллардан кенг ва унумли фойдаланди. Бу эса ўз навбатида ўқувчиларнинг билимини ошириш баробарида, фанга янада

қўпроқ қизиқиш уйғотди. Шунингдек, информатика-физика фани ўқитувчиси А.Бурнашбаева 7-синф ўқувчиларига тақрирлаш дарсини гуруҳларга бўлиб ўтди. Ўқувчилар ўтилган мавзуларни қайта ёдга олиб, билим ва кўникмаларини мустақамлаб олдилар. Д.Ғуломова ушбу фанлар тўғрисидаги аъзолири билан “Ўйла, изла, топ” ёки “7х7” интеллектуал баҳс-шуо тадбирини ўтказиб, ўқувчилар билан салохиятини яна бир бор синовдан ўтказди.

Фан ойлиги янада қизиқарли ўтиши учун барча ўқитувчилар ҳам-жаҳат ташкил этиб, “Компьютернинг ташқи хотираси билан ишлаш” мавзусида 8 синф ўқувчиларига очик дарс ўтар экан, мавзуга оид кўрғазмаларни қуруллар, тарқатма материаллардан кенг ва унумли фойдаланди. Бу эса ўз навбатида ўқувчиларнинг билимини ошириш баробарида, фанга янада

қўпроқ қизиқиш уйғотди. Шунингдек, информатика-физика фани ўқитувчиси А.Бурнашбаева 7-синф ўқувчиларига тақрирлаш дарсини гуруҳларга бўлиб ўтди. Ўқувчилар ўтилган мавзуларни қайта ёдга олиб, билим ва кўникмаларини мустақамлаб олдилар. Д.Ғуломова ушбу фанлар тўғрисидаги аъзолири билан “Ўйла, изла, топ” ёки “7х7” интеллектуал баҳс-шуо тадбирини ўтказиб, ўқувчилар билан салохиятини яна бир бор синовдан ўтказди.

Фан ойлиги янада қизиқарли ўтиши учун барча ўқитувчилар ҳам-жаҳат ташкил этиб, “Компьютернинг ташқи хотираси билан ишлаш” мавзусида 8 синф ўқувчиларига очик дарс ўтар экан, мавзуга оид кўрғазмаларни қуруллар, тарқатма материаллардан кенг ва унумли фойдаланди. Бу эса ўз навбатида ўқувчиларнинг билимини ошириш баробарида, фанга янада

ОГОҲЛИК

Халқимизнинг тинч ва фаровон ҳаётини таъминлаш юртимизда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларнинг туб мазмун-моҳиятини ташкил этади. Бунда ички ишлар идораларининг, жумладан, ёнган хавфсизлигини таъминлаш хизматининг муҳим ўрни бор.

Олдини олган афзал

Айниқса ҳаво совиган, ёмғирли кунларда хонадонларда иситиш мосламалари ишга тушади. Аммо улардан ҳамма ҳам тўғри фойдаланавермайди. Таҳлиллардан маълум бўлишича, ёнган хавф билан боғлиқ кўплаб кўнгилсиз ҳодисалар айнан иситиш мосламаларининг носозлиги ёки улардан нотўғри фойдаланиш оқибатида келиб чиқади.

Бу борада бош бошқарманиз томонидан тегишли чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда. Ходимларимизнинг жойларда маҳалла фаоллари, ҳудудий профилактика инспекторлари билан ҳамкорликда иш олиб бориши ойланинг юқори савияда ўтишини таъминламоқда. Айни пайтда улар ёнган хавфсизлиги қоидалари, тегишли меъёрий ҳужжатлар юзасидан жойларда учрашувлар уюштириб, кўрғазмалар ташкил қилмоқда. Хавфсизлик қоидаларига амал қилишнинг аҳамияти, юз бериши мумкин бўлган ёнганнинг олдини олиш чоралари тўғрисида тарғибот-ташвиқот ишлари кучайтирилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда анъанавий тус олган ёнган хавфсизлиги ойлани ўтказила бошланган йиллардан буён ёнганлар сони сезиларли даражада қамайди. Мисол учун, сўнгги беш йил мобайнида давлат ёнган хавфсизлиги хизмати ходимлари томонидан республикамиз ҳудудида амалга оширилган қатор чора-тадбирлар натижаси ўлароқ, ёнганлар сони 951 тага қамайтиришга эришилди. Фуқароларнинг ёнганда тан жароҳати олиш ва ҳалок бўлиш ҳолатлари ҳам сезиларли даражада пасайди. Ёнган билан боғлиқ кўнгилсиз ҳолатларнинг қамайишида, аввало, ёнган хавфсизлиги соҳаси ходимлари томонидан ўтказилаётган кенг қўламли профилактика чора-тадбирлари ва тарғибот-ташвиқот ишлари муҳим аҳамият касб этмоқда.

Унутманг ёнганни ўчиришдан кўра, унинг олдини олган афзал. Бу йиллар мобайнида тер тўкиб ортирилган бойлигимизни ва ҳаётимизни “тилсиз ёв”дан асрашнинг ягона ва оқилона йўлидир. Мазкур соҳа ходимларининг саъй-ҳаракатлари ҳам ана шундай эзгу мақсадга хизмат қилади. Буларнинг барчаси халқимизнинг осуда ва фаровон турмуши, қолаверса, байрамларнинг янада шухуҳли ўтишини таъминлашга хизмат қилади.

Даврон КОДИРОВ,
Яккасарой туман ИИБ ЁХБ инспектори

МУЛОҲАЗА УЧУН МАВЗУ

Бир танишим қўл телефонини йўқотиб қўйганидан бахтиёр эканини айтганида ёқамни ушладим. “Наҳотки, сен бундан хурсанд бўлсанг”, дегандек савол бердим. У эса бироз ўйлаб турди-да, қўлидаги мазмунда жавоб қайтарди:

- Билсанг, шу дахмазадан қутулгач қулоғим анча тинчиб, ҳақиқий ҳордиқ чиқардим. Жим-житлик, сокинлик каби тушунчаларни чинакамига ҳис қилдим. Бўлар-бўлмас безовта қилишлару, кайфиятни туширадиган ахборотларни эшитишдан халос бўлдим. Лекин, - деди у бироздан сўнг, - қишлоқдан келган қариндошларим мени қидириб, сарсон бўлишибди.

“Илтимос, қўл телефонингизни ўчиринг!”

БУ ИБОРА ЎҚИТУВЧИЛАР ТОМОНИДАН НЕГА
ТЕЗ-ТЕЗ ҚўЛЛАНИЛМОҚДА?

Акобир САЙДОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Мутахассисларнинг фикрича ахборот асрида яшаётган инсонлар бир сутка давомида қаттиқ чарқоқ кайфиятига тушиб қолар экан. Бунга сабаб, онгимиз қабул қилган маълумотларни тўлиқ ўзлаштириб улгурмасдан, бошқа ахборотларга дуч келади.

Феруза АКРАМОВА,
психолог:

- Қўл телефони ҳаётимизнинг ажралмас қисмига айланиб улгурди, десак муболаға бўлмайди. Усиз гўё қулоғимиз йўқдек, ўзимизни дунёдан ажралиб, кимсасиз оролга тушиб қолгандек, ҳис қиламиз. Шунга қарамай, бошланғич синфларда таълим олаётган ўқувчиларга ота-онаси томонидан қўл телефони олиб бериш одати ҳолга айланаётганини кўриб, ҳайрон қоламман. Бу қурилмадан фойдаланишнинг бола психологиясига анчагина салбий таъсири борки, буни ота-оналар ҳам билиб қўйса фойдадан холи бўлмайди. Биринчидан, қўл телефони ёш болани ўқишдан қалғитади. Дарга нисбатан эътиборини пасайтириб, охири-оқибат телефонга боғланиб қолиши ҳеч гап эмас. Яъни, вақти-вақти билан унга мурожаат этиш, телефон кўнгилсизлигини куттиш, қайсидир тасвирларни томоша қилиб ўтириш истагини шакллантиради. Бу ҳолат эса мурғак фарзандларимизнинг дунёқарашини кенгайтирадиган бадий асарлар ўқиш, мураббийлар, оила аъзолари билан жонли мулоқот қилиш каби ҳолатларини чеклаб, ана шу жонсиз матоҳ билан вақтинини зое кетказишга асос бўлади. Шунингдек, болада телефон апарратининг маълум кўриниши, имкониятлари, хотираси, русумини танлаш, шу орқали тенгдошлари орасида ўзини намойиш этиш хоҳиши туғилади. Айниқса, ясама, зўрма-зўракчи “замонавийлик”ни тарғиб этувчи, бола ҳулқ-атворида салбий таъсир этувчи сохта аудио ва видео маҳсулотларга эҳтиёж юзага келади, ота-онасидан айнан шунинг учун пул сўрайди...

Энг ёмони, бу восита боланинг қизиқишлари ҳам салбий таъсир этади. Инсонда қизиқишлар мазмунан кенг, тор ёки мақсад жиҳатидан профессионал, бевосита ва билвосита, вақт томонидан барқарор ҳамда вақтинчалик бўлиши мумкин. Бу эса ҳар бир инсонда дунёқараш ва эътиқодни шакллантиришга замин яратаяди. Бола ривожланаётган даврда унинг қизиқишларини ҳисобга олиб, келажакда қайси соҳанинг яхши мутахассиси бўлишини билиб олиш, шунга қараб фарзандимизни билим олишга йўналтириш имкони мавжуд. Шу ўринда савол туғилади: қўл, кадрли ота-оналар, қаршингизда телефонидаги турли тасвир, дахшати воқеа, ҳунук эпизодлар, фильмларга махлиё бўлган фарзандингиз турибди. Келажакда унинг бексиз фарқ, қаҳрли, раҳмсиз ва бошқа қатор “фазилятлар” соҳиб бўлмаслигига ким қафолат беради? Буни жиддий ўйлаб кўриш вақти етди.

Сайёра ТўРАБОВЕВА,
уй бекаси: (Тошкент шаҳар Чилонзор туманида истиқомат қилади)

- Феруза Акрамованинг фикрида ҳам жон бордир. Бу замонавий воситалардан фойдаланмаслик керак, деган тасаввур йўғотмайди. Масалан, сиз боғчага борадиган, мактабда тахсил оладиган фарти билан унга мурожаат этиш, телефон кўнгилсизлигини куттиш, қайсидир тасвирларни томоша қилиб ўтириш истагини шакллантиради. Бу ҳолат эса мурғак фарзандларимизнинг дунёқарашини кенгайтирадиган бадий асарлар ўқиш, мураббийлар, оила аъзолари билан жонли мулоқот қилиш каби ҳолатларини чеклаб, ана шу жонсиз матоҳ билан вақтинини зое кетказишга асос бўлади. Шунингдек, болада телефон апарратининг маълум кўриниши, имкониятлари, хотираси, русумини танлаш, шу орқали тенгдошлари орасида ўзини намойиш этиш хоҳиши туғилади. Айниқса, ясама, зўрма-зўракчи “замонавийлик”ни тарғиб этувчи, бола ҳулқ-атворида салбий таъсир этувчи сохта аудио ва видео маҳсулотларга эҳтиёж юзага келади, ота-онасидан айнан шунинг учун пул сўрайди...

Энг ёмони, бу восита боланинг қизиқишлари ҳам салбий таъсир этади. Инсонда қизиқишлар мазмунан кенг, тор ёки мақсад жиҳатидан профессионал, бевосита ва билвосита, вақт томонидан барқарор ҳамда вақтинчалик бўлиши мумкин. Бу эса ҳар бир инсонда дунёқараш ва эътиқодни шакллантиришга замин яратаяди. Бола ривожланаётган даврда унинг қизиқишларини ҳисобга олиб, келажакда қайси соҳанинг яхши мутахассиси бўлишини билиб олиш, шунга қараб фарзандимизни билим олишга йўналтириш имкони мавжуд. Шу ўринда савол туғилади: қўл, кадрли ота-оналар, қаршингизда телефонидаги турли тасвир, дахшати воқеа, ҳунук эпизодлар, фильмларга махлиё бўлган фарзандингиз турибди. Келажакда унинг бексиз фарқ, қаҳрли, раҳмсиз ва бошқа қатор “фазилятлар” соҳиб бўлмаслигига ким қафолат беради? Буни жиддий ўйлаб кўриш вақти етди.

Демак, қўл телефони боладан хабардор бўлиш, унинг қаердалигини билиш учун керакми?

- Айнан шундай демоқчи эмасман. Телефон орқали унинг ёлгон гапига ҳам ишонимиз мумкин-ку. Яқинда қизиқроқ маълумот эшитиб қолдим. Уяли алоқа воситасининг имкониятлари кенгайтириб, суҳбатдош турган манзил, ён-атроф манзараси, юз қиёфасини ҳам кўриш имкониятлари жорий этилаётган эмиш. Балки келажакда қўл телефони болани назорат қилишнинг ҳақиқий воситасига айланади. Бундан ташқари, бугунги кунда ҳам қўл телефо-

та, вақт томонидан барқарор ҳамда вақтинчалик бўлиши мумкин. Бу эса ҳар бир инсонда дунёқараш ва эътиқодни шакллантиришга замин яратаяди. Бола ривожланаётган даврда унинг қизиқишларини ҳисобга олиб, келажакда қайси соҳанинг яхши мутахассиси бўлишини билиб олиш, шунга қараб фарзандимизни билим олишга йўналтириш имкони мавжуд. Шу ўринда савол туғилади: қўл, кадрли ота-оналар, қаршингизда телефонидаги турли тасвир, дахшати воқеа, ҳунук эпизодлар, фильмларга махлиё бўлган фарзандингиз турибди. Келажакда унинг бексиз фарқ, қаҳрли, раҳмсиз ва бошқа қатор “фазилятлар” соҳиб бўлмаслигига ким қафолат беради? Буни жиддий ўйлаб кўриш вақти етди.

Сайёра ТўРАБОВЕВА,
уй бекаси: (Тошкент шаҳар Чилонзор туманида истиқомат қилади)

- Феруза Акрамованинг фикрида ҳам жон бордир. Бу замонавий воситалардан фойдаланмаслик керак, деган тасаввур йўғотмайди. Масалан, сиз боғчага борадиган, мактабда тахсил оладиган фарти билан унга мурожаат этиш, телефон кўнгилсизлигини куттиш, қайсидир тасвирларни томоша қилиб ўтириш истагини шакллантиради. Бу ҳолат эса мурғак фарзандларимизнинг дунёқарашини кенгайтирадиган бадий асарлар ўқиш, мураббийлар, оила аъзолари билан жонли мулоқот қилиш каби ҳолатларини чеклаб, ана шу жонсиз матоҳ билан вақтинини зое кетказишга асос бўлади. Шунингдек, болада телефон апарратининг маълум кўриниши, имкониятлари, хотираси, русумини танлаш, шу орқали тенгдошлари орасида ўзини намойиш этиш хоҳиши туғилади. Айниқса, ясама, зўрма-зўракчи “замонавийлик”ни тарғиб этувчи, бола ҳулқ-атворида салбий таъсир этувчи сохта аудио ва видео маҳсулотларга эҳтиёж юзага келади, ота-онасидан айнан шунинг учун пул сўрайди...

Энг ёмони, бу восита боланинг қизиқишлари ҳам салбий таъсир этади. Инсонда қизиқишлар мазмунан кенг, тор ёки мақсад жиҳатидан профессионал, бевосита ва билвосита, вақт томонидан барқарор ҳамда вақтинчалик бўлиши мумкин. Бу эса ҳар бир инсонда дунёқараш ва эътиқодни шакллантиришга замин яратаяди. Бола ривожланаётган даврда унинг қизиқишларини ҳисобга олиб, келажакда қайси соҳанинг яхши мутахассиси бўлишини билиб олиш, шунга қараб фарзандимизни билим олишга йўналтириш имкони мавжуд. Шу ўринда савол туғилади: қўл, кадрли ота-оналар, қаршингизда телефонидаги турли тасвир, дахшати воқеа, ҳунук эпизодлар, фильмларга махлиё бўлган фарзандингиз турибди. Келажакда унинг бексиз фарқ, қаҳрли, раҳмсиз ва бошқа қатор “фазилятлар” соҳиб бўлмаслигига ким қафолат беради? Буни жиддий ўйлаб кўриш вақти етди.

Демак, қўл телефони боладан хабардор бўлиш, унинг қаердалигини билиш учун керакми?

- Айнан шундай демоқчи эмасман. Телефон орқали унинг ёлгон гапига ҳам ишонимиз мумкин-ку. Яқинда қизиқроқ маълумот эшитиб қолдим. Уяли алоқа воситасининг имкониятлари кенгайтириб, суҳбатдош турган манзил, ён-атроф манзараси, юз қиёфасини ҳам кўриш имкониятлари жорий этилаётган эмиш. Балки келажакда қўл телефони болани назорат қилишнинг ҳақиқий воситасига айланади. Бундан ташқари, бугунги кунда ҳам қўл телефо-

ни орқали вақтимиз зиклиги-га қарамай боламизнинг ҳулқ-атвори, ўқиши, саломатлиги ҳақида оғирларидан маълумот олиб турамиш. Кўриниб турибдики, бу технологиядан фойдаланишнинг ҳам ижобий томонлари кўп.

Бу каби мулоҳазалар кўплаб ота-оналар томонидан билдирилганлиги эътиборимизни тортди. Фақат ота-оналар фикрлари билан чекланиб қолмай болажонларимизни ҳам мунозарарага жалб қилмоқчи бўлдик. Автобусда қўл телефони ўйнаб кетаётган жажжи болақайдан исмини сўрадим. Ўзини Лазизбек деб таништирган бола тўртинчи синфда таҳсил олишини айтди.

- Лазизбек, “сотка”нгдан доимо фойдаланасанми?

- Зериканимда. Ундаги “игра”ларни ўйнайман.

- Дарсда ҳам “игра” ўйнаб ўтирасанми?

- Йўқ. Ўқитувчимиз уришадди. Лекин, ўқитувчимиздан бекитиб, ўйнаб ўтирадиганлар ҳам бор. Баъзи болалар дарсини ёзмай, ўқитувчимизни, ўқувчиларнинг нима қилаётганини ҳам суратга олиб ўтиради. Мен фақат деб вақтимда ундан фойдаланаман.

Болақай ўзини оқладими ёки рост гапирдими билолмадик. Бу ҳақда ҳам мутахассис фикрига суянишни лозим топдик.

Комилжон КАЛОНОВ,
социология фанлари номзоди, доцент:

- Дарҳақиқат, юқоридаги каби уяли алоқа телефонларининг зарари ҳақида шунчалик кўп гапиряпмизки, оқибатда унинг ижобий томонлари ҳам борлиги, оммалашувининг асосий омилларини унутиб қўйяпмиз назаримда. Қўл телефони воситасида узоғимиз яқин бўлаётгани сир эмас. Ўсти-мизни йўқлашга вақт тополмасакда у орқали хол-аҳвол сўрашимиз мумкин-ку. Дардлашамиз, ҳасратлашимиз учун қандайдир рақамларни терсақ бўлган. Кимлардир қайта-қайта таъкидлаётган салбий ҳолатларнинг юз беришига ўзимиз айбдор эканлигимизни унутмайлик. Сабаби битта, фаолиятнинг ҳар бир қиррасида бўлган каби телефондан фойдаланишнинг ҳам ўзига ҳос маданияти бор. Шунин билмаслигимиз оқибатида ён-атрофдагилар кўнглига озор бериб қўймоқдамиз. Олдий мисол, автобус, метро, бекат ва ҳоказо жамоат жойларида баланд товушда сўзлашаётган кишилар кўпчилигининг гашига тегади. Ажаблანарли жиҳати йўқ, ота-боболаримиз ўз панд-насихатларида кўпчилик орасида, ҳатто базмларда ҳам секин гаплашиб, бировнинг сўзини бўлмаслиқни таъкидлашган.

Кўрпачисми, миллийлигимиз, халқимизнинг бой анъаналари замирида қанчалик кўп ўрнатилган жиҳатлар бор. Буни исталган замонда, таррақийёт асрида қўлаш, тарғиб қилиш жоиз саналади. Кимдир фарзандининг қўл телефони “ёпишиб қолганлиги”дан шикоят қилади. Аслида, ўша ота-она бирор марта бўлса ҳам фарзандига сўзининг қадри нечоғлиқ буюклиги, уни исроф қилиш ёмонлигини Навоий тилидан тушунтирмасам ҳам олдий халқ оғзаки ижоди воситасида тушунтириб берганимкан?! Мана муаммо қаерда.

Суҳбатдошларимиз охириги ҳулосани ҳам ўзлари айтишди. “Маданият” тушунчаси жуда кенг қамровга эга. Уни ҳаётимизнинг барча жабҳасида шакллантириш муҳим ва долзарб масала. Бунинг учун бой анъаналаримиз, бекиёс миллий маънавий бойлигимиз бор. Фақат локалликдан қутулиб, огоҳликка юз бурсак бўлгани.

Ноанъанавий дарсларни илгор методлар билан бойи-тиш ҳар бир педагогдан ўзига хос маҳорат талаб қилади. Ўқитувчи дарсга тайёргарлик кўрар экан таъхислаш асносида ўзининг ва таълим олувчилар-нинг имкониятилари, техник реал воситаларни ҳисобга олган ҳолда методлар танлайди. Айни пайтда бу методлар дарс босқичларига ҳам мос тузиши керак.

Интерфаол усул

ДАРСДА МОҲИР ЎҚИТУВЧИ ВА ФАОЛ ЎҚУВЧИ-ЁШЛАР ЗАРУР

Малика АҲМЕДОВА,
Тошкент тумани Агросаноат ва
бизнес коллежи ўқитувчиси

Авваламбор, дарснинг кириш босқичида қизиқтириш, мотива-ция усулини қўллаш мақсадга му-вофиқ. Қизиқарли цитата, мав-зуга доир қисқача ҳикоят, риво-ят ёки саволлар орқали «аклий ҳужум» уюштириш мумкин. Маъ-лумки, «Эстетика» фани мактаб-да ўтилган фанларнинг тадри-жий давоми эмас, балки ўрта махсус касб-хунар таълими ўқув-чилари учун мутлақо янги фан. Ногоҳ ўқувчида «Бу фаннинг биз-га қандай фойдаси бор?», деган савол туғилиши мумкин. Бунда ўқитувчи ёшлар учун муҳим, қизи-қарли маълумотлардан моҳирлик билан фойдаланиши лозим.

Машҳур америкалик рухшунос Дейл Карнеги таъкидлаганидек, ҳар бир инсоннинг яхши кўрган нарсаларидан бири бу унинг ис-мидир. Ўқувчи ўз исмини таниш-тириб, ўзи туғилиб ўсган муҳит ҳақида, дарсга бўлган фикр-му-

лоҳазаларини гапирар экан, унга бефарқ эмасликларини тушуниб етади. Бу ўқувчи томонга таш-ланган биринчи қадамдир.

«Эстетик тарбия усуллари ва воситалари» мавзуини ўтишда халқимизнинг қадриятларидан бирини ишлатишни жоиз деб топ-дим. Йўқлама ва дарсга тайёр-гарликларини текшириб бўлиб уларга шундай мурожаат қилдим: - Ўқувчилар, халқимизда шундай гўзал дуо бор: тупроқ олсанг ол-тин бўлсин, дейдилар. Келинг-лар, шу сўзларнинг маъзини ча-қиб кўрамиз.

Ўқувчиларда шу ондаёқ билиб олиш, илгаб олишга шайлик ҳола-ти ўйғонади. Қоп-қора тупроқни сап-сарик, товланиб турган ол-тинга айлантиришдек илоҳий қуд-рат «сир»ини топишга кириша-дилар. Бу инсон ҳаётининг ма-жозий маъноси эканлигини, хира, рангсиз турмушнинг таассурот-

ларга бой, жўшқин, фаровон, файз-баракотли ҳаёт тарзига ал-маштириш вазифалари айнан эс-тетик тарбияга боғлиқ эканлиги аён бўлади. Ҳаётдан, халқ оғзаки ижодидан мисоллар келтириб уни илмийлик сари йўналтириш ҳам ўқитувчидан маҳорат талаб қилади. Бунда таълим олувчи таъ-лим берувчини янги соҳага олиб киради, яъни биргаликда янги мавзу ўзлаштирилади. Бу тахми-нан жуфтлик соатининг 20 дақи-қасини ташкил қилади. Бу вақт давомида бемалол маъруза ўқиб, мунозара ёки ўқув суҳбати уюш-тириш имкони бор. Синфхона-даги парталарнинг жойлашмиши баҳо-мунозарага муносиб тарз-да қўйилиши айни муддао. Янги мавзу баёни чоғида реал ва ви-зуал, яъни кўриш мумкин бўлган воситалардан фойдаланилса таъ-лим мазмуни янада бойийди. Ма-салан, «Эстетика» фанидан тас-вирий асар намуналари, қулол-чилик, ганжкорлик, миниатюра каби санъат асарларидан наму-налар келтириш мумкин.

Янги мавзуни мустаҳкамлаш босқичи, айни вақтда «қайтар ало-қа»ни таъминлайди. Яъни таълим берувчи таълим олувчиларга ўза-тилган ахборотларни қайта иш-лаш асносида уларни янада мус-таҳкамлайди. Шу фурсат давоми-да кўплаб интерфаол усуллари қўллаш мумкин. Масалан, кичик гуруҳлар ташкил қилиш орқали ўқувчилар янада фаоллашадилар.

Бунда ноанъанавий таълим ме-тодларининг ўзига хос хусусия-ти яққол намоён бўлади. Яъни, таълим жараёни марказини ав-торитар ўқитувчи эмас, фаол-лашган ўқувчилар эгаллайди. Уларнинг ўзларига, билимлари-га бўлган ишонч янада ошади, ўзларининг ва бир-бирларининг фикрларини ҳурмат қилишга ўрганадилар. Таълим билан бир-га тарбиянинг ҳам чексиз қудра-ти бирлашади.

♦ ИСТИҚБОЛ

Эл-юртнинг фаровон, тинч-осойишта бўлиши, тўкин-сочинликда яшаши, жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллашида, албатта, ёш авлоднинг хизмати беқийс. Шу боис республикамизнинг вилоят, туман марказларида, ҳатто чекка қишлоқларида жаҳон андозаларига мос академик лицей, касб-хунар коллежлари фаолият кўрсатмоқда.

Келажак — ёшлар кўлида

УЛАРНИНГ БИЛИМ САВИЯСИ, ИНТЕЛЛЕКТУАЛ САЛОҲИЯТИ, ДУНЁҚАРАНИ ЭЪТОНГА КУНИМИЗНИ БЕЛГИЛАЙДИ

Ориф ХОЛИҚУЛОВ,
«Milliy tiklanish» муҳбири

Бугун мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларни тақомиллаштириш, уларнинг туб моҳиятини чуқур ўрганиш, ёш авлодни ҳар то-монлама етук, давр талабига жавоб берадиган малакали мутахассис, Ватанимиз ва халқимизга садоқатли инсонлар қилиб тарбиялашдек дол-зарб вазифалар турибди. Ҳўш, бу вазифалар қандай адо этилапти? Саволларимизга жавоб топиш ҳамда эндигина етуклик шаҳодатнома-сини қўлига олиб, мустақил ҳаёт оstonасида қайси соҳани, қайси касбни эгаллашни ўйлаб турган ёшларнинг ҳаёти билан қизиқиб Самарқанд ту-ман Равонак қурилиш ва миллий хунармандчи-лик касб-хунар коллежи талабаларининг жўшқин ҳаёти билан танишдик.

- Самарқанд туман Равонак қурилиш ва мил-лий хунармандчилик касб-хунар коллежи 2001 йил 25 январда ташкил топган бўлиб, 750 ўринга мўлжалланган, - дейди ушбу маскан директори, доцент Собир Зайниев. - Коллежнинг умумий ер майдони 10 га. 33 та ўқув аудиторияси, фаол-лар зали, спорт зали ва ўқув устаконаларидан иборат бўлиб, меъёр талабларига мос келади. Коллежда соғломлаштириш иншоотлари, 200 ўринли йиғилишлар зали ва ошхона фаолият кўрсатмоқда.

Талабаларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари ҳамда турли хил маънавий-маърифий тадбир-лар ўтказишлари учун етарли шароитлар яра-тилган. Коллежга тикув ва тикув-трикотаж ма-ҳсулоти ишлаб чиқариш технологияси, транспор-тларда ташиш ва бошқаришни ташкил қилиш, транспорт воситаларини таъмирлаш, дурадгор-лик ва паркет ишлари, бошланғич таълим, бух-галтерия ҳисоби, компьютер тармоқларини ўрна-тишни йўлга қўйиш ва ишлатиш, сув, газ таъми-ноти ва оқова тизимларини монтаж қилиш ва таъмирлаш йўналишлари бўйича абитуриентлар қабул қиламиз ва улар келажакда бу ерда ўз касбининг етук мутахассиси бўлиб етишади. Коллежда ўсиб келаятган ёш авлодни ҳаётда муносиб ўрин эгаллашлари, соғлом турмуш ке-чиришлари учун кўмак ва кенг имкониятлар яра-тиш, ўқувчиларга билим бериш билан бирга болаларнинг ўзига хос қобилияти ва истеъдо-дини аниқлаш, тарбиялаш, рўёбга чиқариш, во-яга етмаганларни таълим-тарбияси борасида олиб борилаётган ишлар, соғлигини ҳимоя қилиш, моддий-техник жиҳатдан таъминлаш, санитария-гигиена қоидаларига риоя этиш бо-расида ижобий ишлар қилинмоқда. Коллеж Жа-нубий Корея, Япония ва «Эл-холдинг» фирмаси-дан келтирилган жиҳоз ва лаборатория асбоб-ускуналари билан таъминланган. Масканда ўқув ҳамда ишлаб чиқариш амалиётларининг ўткази-лиши бўйича барча меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилган. Амалиётларни намунали ва сифатли ўтказиш учун 17 та ташкилот, корхона ва қўшма корхона билан ҳамкорлик шартномалари тузган-миз. Педагог ва муҳандис-педагогларнинг жи-

ҳозларни ишлатиш бўйича тажрибалари асоси-да ўқув жараёни компьютер, кодоскоп, видео-глаз, лингафон, тикув машиналари каби жиҳоз-лардан фойдаланган ҳолда ўтилмоқда. Иш фаолиятини яқинда бошлаган ёш ўқитувчиларга малакали мутахассислар яқиндан ёрдам бермоқ-да ва тажрибали ўқитувчиларга бириктирилган. Мустақил фикрлайдиган, миллий ва умуминсо-ний қадриятларга ҳурмат билан қарайдиган, ўзи-нинг қатъий ҳаётий эътиқод ва қарашларига эга бўлган, миллий менталитетимизга ёт, зарарли таъсирларга қарши туришга қодир ёшларни тар-биялаш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқил-ган ва бу борада қатор ишлар амалга ошириб келинмоқда.

Ахборот-ресурс марказида 6 дона янги ком-пьютер ўрнатилган, принтер, нусха кўчириш, ска-нер мавжуд. Барча мавзудаги адабиётларнинг электрон вариантлари яратилган. Ўқувчилар ке-ракли мавзуларни ўрганиш имкониятига тўлиқ эга. «Германия техникавий ҳамкорлик жамияти» ГТЦ ва Германия тараққиёт банки ҳамкорлигида-ги «Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳа-сида ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривож-лантиришга кўмаклашиш» лойиҳаси доирасида ишлаб чиқилган 3 та мутахассислик бўйича ўқув қўлланмалар билан таъминланган.

- Собир ака, талабаларнинг дарсдан бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун кан-дай тадбирлар ишлаб чиқилган, шу ҳақда ҳам тўхталиб ўтсангиз?

- Албатта, талабаларнинг бўш вақтларини кўнгилдагидек ўтказиш учун етарли шароит яра-тишга ҳаракат қилаёلمиз. Жумладан, коллежда «Маънавият ва маърифат» хонаси, кутубхона, компьютер хоналари мунтазам ишлаб турибди. Улар ҳар хил китоблар, газета ва журналлар билан таъминланган. Турли хил мавзудаги тад-бирлар, адабий-бадийи чечалар уюштирилади. Фахрийлар кенгаши раиси Ф.Нажмиддинов то-монидан ҳар йили анъанавий иншоотлар танло-ви ўтказилади. Коллежда спорт секциялари, 22 та фан тўғраки, компьютер курслари, ахборот-ресурс маркази, тикувчилик, чилангарлик, пай-вандлаш устаконалари мунтазам фаолият юри-тади. «Ўлкашунослик», «Моҳир кўйлар», «Нотиқ-лик санъати», «Бадийи ҳаваскорлик» тўғрақла-ри вилоят миқёсида фаол иштирок этиб, ижо-бий натижаларни қўлга киритмоқда. Ўқувчи-қиз-ларнинг бўш вақтларини мазмунли ташкил қилишда спорт соғломлаштириш ишлари сал-моғини янада ошириш учун дарсдан ташқари вақтларда турли хил ўйин ва мусобақалар таш-кил этилади. Спортнинг теннис, баскетбол, во-лейбол, миллий кураш, шахмат, шашка, футбол, карата турлари бўйича мунтазам гуруҳларро спорт мусобақалари ўтказиб турилади. «Таман-но», «Миллий қадриятларимиз — фахримиз», «Миллий либосларимиз — аёлларимиз кўрми», «Тикувчилик, ишлаб чиқариш» йўналишларида ўқувчи-қизларимиз фаол иштирок этиб, ўзлари яратган либосларни намойиш қилиб, қиз бола-ларнинг эпчил, қаққон ва зукколигини амалда кўрсатмоқдалар.

ЖАРАЁН

2010 ЙИЛ — БАРКАМОЛ АВЛОД ЙИЛИ

Таълим тараққиёти

КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Дарҳақиқат, ушбу дастурлар доира-сида ўтган давр мобайнида улугвор ишлар амалга оширилди. Натижада таълим-тарбия жараёни тизимлашти-рилди, ягона ва узлуксиз таълим тизи-ми яратилди. Таълим мактабгача, ўрта-умумий, ўрта-махсус, касб-хунар, олий, кадрлар малакасини ошириш ва улар-ни қайта тайёрлаш, мактабдан ташқа-ри таълимларга бўлинди. Таълим йўна-лишлари ва мутахассисликлари клас-сификатори замон талабларидан ке-либ чиқиб, доимийлик асосида янги-ланиб боришмоқда. Давлат таълим стандартлари, фанларнинг ўқув да-стурлари, уларга қўйиладиган талаблар ишлаб чиқилиб, намунавий ўқув режа-лари тайёрланди. Ўрта умумий таълим 9 йиллик бўлиб, мажбурий эканлиги, ўрта-махсус касб-хунар таълими 3 йил-лик бўлиб, мажбурий-ихтиёрий экан-лиги белгиланган бўлибди. Бунда касб ёки хунарни танлаш ихтиёрийлиги, ўқиш эса мажбурийлиги назарда ту-тилганлигини эътироф этиш жоиз. Бу орқали ёшларга умумий таълим билан бирга замонавий касб-хунарларга эга бўлиш имкониятлари яратилди. Олий таълим ҳам икки босқичли - бакалав-рият ва магистратура тарзида ташкил этилиб, жаҳон андозаларига мос ту-шишига эътибор қаратилди.

Албатта, таълим-тарбия жараёни ҳеч қачон бир нуқтада тўхтаб қолмайди. Вақт ўтиши билан унинг воситалари, усул ва услублари ўзгаради. Шу сабаб-дан, замон руҳига мос талаблар асо-сида янгилиниб, тақомиллаштирилиб борилади. Жорий "Баркамол авлод йили" Давлат дастури таълим-тарбия жараёнига алоҳида эътибор қаратил-ганлиги билан муҳим аҳамиятга мо-лик. Дастурда ёш авлодга таълим ва тарбия бериш соҳасидаги моддий-техник базани янада мустаҳкамлаш, ун-дан оқилона ва самарали фойдала-нишни таъминлаш масаласига ургу берилган.

Шу мақсадда 2010-2015 йилларда олий таълим муассасаларининг мод-дий-техника базасини мустаҳкамлаш, барча ахборот-ресурс марказлари ва кутубхона муассасаларида электрон ку-тубхона босқичма-босқич шакллан-тириш, республикада интеграциялаш-ган ахборот-кутубхона тармоғини таш-кил этиш, республиканинг ҳар бир ту-ман ва шаҳарларида фаолият юрита-ётган халқ таълимининг мактабдан таш-қари муассасалари ва клублари, мада-ният муассасалари базасида замона-вий жиҳозланган «Баркамол авлод маркази»ни ташкил этиш ва уни ри-вожлантириш, ҳар бир маҳалла, даҳа ва микротуманда болалар майдонча-ларини тиклаш ва ташкил этиш да-стурларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш режалаштирилган. Шунинг-дек, барча таълим муассасаларида яратилган моддий-техника базасидан самарали фойдаланишни таъминлай-диган механизмни яратиш ҳам дастур-дан ўрин олган. Албатта, яратилган шароитлардан қандай фойдаланила-ётганлиги, унинг мониторингини олиб бориш, назоратини ўрнатиш ҳам за-рурдир. Бу борада таълим тизими му-тасаддиларига масъулиятли вазифа-лар юкланди. Мазкур фаолиятда бош-қарув органлари, жамоат ташкилотла-ри, маҳаллий кенгашлар ва Олий Маж-лис депутатлари ва сенаторларидан тузилган жамоатчилик назоратининг самарали фаолияти муҳим саналади.

Бунда, энг аввало, ўтган давр мобай-нида яратилган моддий-техник база-дан фойдаланиш даражасини ўрганиш мақсадга мувофиқдир.

"Баркамол авлод йили" Давлат да-стури бўйича умумтаълим мактаблари учун 491 номда, академик лицейлар ва касб-хунар коллежлари учун 345 номда, олий таълим муассасалари учун 180 номда янги авлод дарслик-лари ва ўқув қўлланмалари нашр эти-лиши режалаштирилган. Бунда тай-ёрланган мутахассисларга қўйи-ладиган талаблардан келиб чиқиб, авваламбор, замонавий мутахассис-лар учун зарур фанлар мажмуини тан-лаш, фанларнинг дастурларини тай-ёрлаш, муҳими, ўқув дастурларида фанларнинг у ёки бу номда, мавзу-ларнинг фанлар кесимида тақдорлан-маслигига эришиш ҳисобланади. Ўқув-усулбий адабиётлар давлат таъ-лим стандартларида белгиланган берил-ган вазифаларни тўлиқ қамраб оли-ши, машғуллотларни замонавий-педа-гогик технологиялар, хусусан, ахбо-рот-коммуникация воситалари ёрда-мида олиб бориш давр тақозоси са-налади. Электрон дарсликлар, мультимедиа воситаларининг кенг жорий этилиши натижасида таълим маскан-ларида, биринчидан, таълимга бўлган муносабат ўзгаради, иккинчидан, му-стақил таълим олишга бўлган инти-лиш кучаяди.

Таълим муассасаларида таълим си-фатини яхшилаш мақсадида дастур-да 2010-2011 йиллар мобайнида ҳар бир умумтаълим мактабида, акаде-мик лицей ва касб-хунар коллежида маҳаллий тармоқли замонавий ком-пьютер синди жиҳозланиши ва фао-лият кўрсатишни таъминлаш режа-лаштирилган. Бунда 1551 та мактабни «Умумтаълим мактабларини ахборот-лаштириш» лойиҳаси, 650 та мактаб-ни «Умумтаълим мактабларида ахбо-рот-коммуникация технологияларини жорий этиш» лойиҳаси доирасида, 2228 та мактабни Мактаб таълимини ривожлантириш жамағатаси ҳисоби-га компьютер синфлари билан жиҳоз-лаш ва маҳаллий тармоқлар ташкил этиш, академик лицей ва касб-хунар коллежларини компьютер синфлари билан, шунингдек, ахборот-ресурс марказларини компьютер техникаси билан жиҳозлаш назарда тутилган. Бундан ташқари, 150 та касб-хунар коллежи «Ўрта махсус, касб-хунар таъ-лимини ривожлантириш» лойиҳаси, 5 та касб-хунар коллежи «Бешта касб-хунар коллежи қуриш ва уларни жи-ҳозлаш» лойиҳаси, 30 та касб-хунар коллежи «Қурилиш ва уй-жой комму-нал хўжалиги соҳасида касб-хунар таъ-лими ривожланишига кўмаклашиш» лойиҳаси, 18 та академик лицей ва 196 та касб-хунар коллежи; 316 та қишлоқ мактаби «Қишлоқ хойларда умумий ўрта таълимни ривожланти-риш» лойиҳаси доирасида ўқув-лабо-ратория ва мультимедиа ускуналари билан жиҳозланади.

2010-2011 йиллар давомида ҳар бир умумтаълим мактаби 41 номдаги электрон дарслик ва ўқув фильмла-ри, шунингдек, Ўзбекистон тарихи, маданияти ва замонавий ютуқлари бўйича электрон манбалар, ҳар бир мактабгача таълим муассасасини ўйинли ва билиш билан боғлиқ мультимедиа дастурлари, жумладан, ки-чик ёшдагилар учун «Ўзбекистон — Ватаним менинг» ранглар ва шакл-лар, энциклопедияни ўрганамиз, бо-

лалар қўшиқлари, хорижий тиллар-даги қўшиқларни намойиш қилиш учун 6000 дона DVD аппаратлари билан таъминландилар. Умумтаълим мак-табларининг компьютер техникаси ва ўқув-лаборатория жиҳозлари сақла-нишини, уларга техник хизмат кўрса-тилишини таъминлаш бўйича комплекс тадбирларни амалга оши-риш ҳам кўзда тутилган.

Мамлакатимизда ижтимоий ҳимоя масаласига энг устувор вазифа сифа-тида қаралиб келинмоқда. Бунда им-конияти чекланган ёшларга таълим бе-риш, уларга тегишли шароитлар яра-тиш, ҳаётда ўз ўринларини топишда-рига кўмаклашиш алоҳида ўрин эгал-лайди. Шу мақсадда имконияти чек-ланган ва уйда қатнаб ўқишга жалб қилинган икки минг ўқувчини шахсий компьютерлар билан таъминлаш ҳамда уларни «ZiyoNet» тармоғига улаш ре-жалаштирилган. Худди шундай, жис-моний имкониятлари чекланган тала-баларни уйда қўшимча равишда ўқитиш учун икки юз эллик талабага «ZiyoNet» тармоғидан фойдаланиш им-кониятлари яратилди.

Дастурда олий ўқув юртлари учун ўқув бинолари қуриш, амалда фойда-ланилаётганларини реконструкция қилиш, капитал таъмирлаш ишлари, олий таълим муассасалари учун қури-ладиган бинолар ва ўқув корпуслари учун лойиҳа-қидирув ишлари бораси-да амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар белгиланган берилган.

Ўқитувчилар ва педагоглар меҳна-тини қадрлаш, уларни ўз вақтида мод-дий ва маънавий рағбатлантириб бо-риш борасида ҳам мамлакатимизда олиб борилаётган сиёсат давом этти-рилиб, «Баркамол авлод йили» Давлат дастурини амалга оширишда жонбоз-лик кўрсатган соҳа ҳодимларини рағ-батлантириш чоралари ҳам ишлаб чиқилган. Жумладан, ўқув жараёнини ва педагогик технологияларни тақо-миллаштириш бўйича лойиҳаларни тайёрлаган энг яхши педагогларга тан-лов асосида педагогик грантлар бе-риш борасидаги чора-тадбирлар ти-зимини амалга оширишни давом эт-тириш мақсадида умумтаълим мактаб-ларининг 20 нафар ўқитувчисига 14,0 млн., ўрта махсус ва олий ўқув юртла-рининг 20 нафар ўқитувчисига 18,0 млн., олий ўқув юртларининг 10 нафар ўқитувчисига 5,0 млн. сўм миқдорида бир марталик педагогик грантлар аж-ратилган. Бундан ташқари, мактаблар, лицейлар, касб-хунар коллежлари, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, илмий-тадқиқот ташкилотларининг ҳодимлари ўртасида "Йилнинг энг яхши педагоги", "Йилнинг энг яхши мураббийси", "Йилнинг энг яхши ил-мий раҳбари" танловларини ташкил қилиш режалаштирилган.

Таъкидлаш лозимки, «Баркамол ав-лод йили» Давлат дастури доирасида таълим соҳасида амалга оширилади-ган ишлар мамлакатимизда ёшлар тар-бияси ва улардан етук мутахассислар тайёрлаш борасида мамлакатимизда олиб борилаётган туб ислохотларнинг узвий давоми бўлиб, мақсад юрти-мизнинг эртанги кунини, тараққиёти учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган етук ёш кадрларни тай-ёрлашга қаратилган.

Урал ХАЙТОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик
палатаси депутати

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

◆ БИЗНИНГ ШАРҲ

Бу йилги қиш фаслида жаҳоннинг кўплаб минтақаларида қалин қор ёғиб, одамларни анчайин ташвишга солди. Қорбўронларнинг айрим мамлакатлар иқтисодиётига етказган зарари ҳақида кўп гапириб, кўп ёзиш мумкин.

Табиат инжиқликлари

КАТТА ТАЛОФАТ ЕТКАЗМОҚДА

Ш.ТЎЛАГАНОВ

Кучли қорбўронлар Европа мамлакатларида, АҚШ ва Канада давлатларида қайд қилинди. Бунинг оқибатида электр узатиш тармоқлари нам қорларни кўтаролмай узилиб, симёғочлар эса қулаб тушди. Тоғларда эса қор кўчиларини келтириб чикарди. Табиат инжиқликлари Америкага ҳам таъсир кўрсатди.

АҚШ Шарқий ва Марказий соҳилларида қорбўронлари юз йил аввал кузатилган даражада қайд қилинди. Оқибатда электр узатиш қурилмаларига зиён етди ва минглаб уйлар электр таъминотидан маҳрум бўлди. Мамлакат пойтахти Вашингтонда эса рекорд даража қайд қилинди. Бу каби ҳолат сўнгги бор 110 йил аввал кузатилган эди. 1898-99 йилларда Вашингтонга 138 см. қалинликда қор ёққан эди. Нью-Йорк, Нью-Жерси, Пенсильвания, Массачусетс, Мэриленд ва бошқа штатларда ҳам мураккаб об-ҳаво кузатилди. Бу штатларда ҳам худди Вашингтонда бўлгани каби давлат муассасалари, касалхона, ўқув даргоҳлари ишламади. Тахминан 20та штатдаги аэропортлар беркитилди, минглаб рейслар бекор қилинди. Жанубий штатларда ҳам қор бўронлари оқибатида фуқаролар электр манбаидан маҳрум бўлди. Журналистлар ҳазилла-

шиб, бу йилги қорбўронлар Американи Қорлар Штатларига айлантиргани ҳақида ёзишди.

Бу йилги қиш европаликларни яна бир синовдан ўтказди. Бир неча кун давом этган тинимсиз қорбўронлар минтақа аҳолисини огир вазиятга тушириб қўйди. Минглаб одамлар ўз вақтида ишга, ишга борганлар эса уйига қайта олмади, кўплаб мактаблар ёпилди. Дўконларга эса озиқ-овқат маҳсулотларини етказиб беришда узилишлар бўлди. Йўл хавфсизлик хизмати ходимлари турли фожиаларнинг олдини олиш мақсадида мураккаб вазиятларда ишлашга мажбур бўлишди. Айрим минтақаларда йўлларни қорлардан тозалаш мақсадида ишлатиладиган тузлар етишмади. Бир неча шахардаги халқаро аэропортлар беркитилгани боис самолётлар қатнови бекор қилинди. Темирйўл транспорти эса узилишлар билан фаолият юритди.

Қорбўронлар натижасида Европанинг деярли барча мамлакатларида транспорт қатнови издан чикди. Масалан, 29 январдан 30 январга ўтар кечаси юз берган қор бўрони оқибатида Германиянинг бир қатор минтақаларида транспорт қатновида мураккабликлар юзага келди. Бир кун мобайнида Шимоллий Рейн-Вестфалия ўлкасида 300га яқин йўл транспорт ҳодисаси қайд қилинди. Росток шаҳрида транспорт ҳаракати бутунлай тўхтаб

қолди. Айрим минтақаларда машиналар тирбандлиги бир неча километрга етди. Аэропортлар фаолиятини тўхтатгани боис самолёт парвозлари бекор қилинди. Мамлакат шимолини жануб билан боғловчи темирйўлда тезюрар поездларнинг қатнови ҳам тўхтаб қолди. Португалияга тегишли Мадейра оролида юз берган сув тошқинлари ҳам оролдаги турмуш тарзини издан чикарди.

Умуман бу йилги қиш қатор мамлакатларга ҳам моддий, ҳам маънавий зарар етказди. Таҳлилчилар, нуқулай об-ҳавога сайёрамизда иқлимнинг ўзгариб бориши сабаб бўлмоқда, деган фикрларни айтишмоқда. Сўнгги йилларда кузатилаётган иқлим ўзгариши натижасида Антарктида, Арктика музликларининг эриши, сув тошқинлари, айрим минтақаларда ҳавонинг исиб кетиши оқибатида ўрмон ёнгинлари юз бераётганидан асло кўз юмиб бўлмайти.

Мутахассисларнинг фикрича, табиат инжиқликлари глобал инқироз даврида ривожланаётган мамлакатлар иқтисодиётига жиддий зарар етказиши мумкин. БМТ яқинда эълон қилган ҳисоботида хавфли табиий офатлар сифатида биринчи ўринга сув тошқинларини, иккинчи ўринга зилзилани, учинчи ўринга эса кўчиларни келтириб ўтган. Халқаро ҳамжамият ҳисоботида кўра, 1975 йилдан то шу кунга қадар юз берган 23та йирик табиий офат натижасида 1 миллион 700 минг киши ҳалок бўлган. Аини дамда 1 миллиард киши табиий офатлар юз бериши мумкин бўлган хавфли минтақаларда истикомат қилмоқда экан. Сўнгги йилларда табиат инжиқликларининг хавфи тобора ортиб бормоқда. Масалан, Осиё мамлакатларида сув тошқинларининг хавфи 1990 йилдан бери икки баробар ошгани таъкидланади.

Ер қуррасида зилзилалар ҳам деярли ҳар йили тез-тез юз бериб турибди. Минг афсуски, табиатнинг бу офатидан қочиб қутулишнинг илоҳи ҳам, имкони ҳам йўқ. Энг ташвишлиси, ер силқинишлари қачон ва қаерда бўлишини олдиндан ҳеч ким аниқ айтиб бера олмайди. Зилзила маркази океан тубида бўлса, у улкан цунами ҳосил қилади. Цунамиларнинг хавфли томони шундаки, улар океанда унчалик хавф туғдирмайди. Бироқ қирғоққа урилганда вайронагарчиликларга сабаб бўлади. Қирғоқ қанчалик тик бўлса, тўлқинларнинг баландлиги ҳам шунчалик юқори бўлади. Соҳилга урилган тўлқин ортга қайтиб, навбатдагиси билан учрашганидан сўнг янада даҳшатли бўлади. Шу йилнинг 12 январь кунини Гаитида юз берган зилзила оқибатида 270 минг кишининг ҳалок бўлгани расман эълон қилинди. 27 февраль кунини Чилида ҳам Рихтер шкаласи бўйича 8,8 баллни ташкил этувчи зилзила ва ундан кейин бир неча ер қимирлашлари қайд қилинди. Чили сейсмиқ фаол минтақада жойлашгани, бу ерда бинолар зилзилага бардошли қилиб барпо этилгани боис талофатлар Гаитига нисбатан кам бўлди. Ҳозирга қадар мингга яқин киши қурбон бўлгани айтилмоқда.

Таҳлилчиларнинг фикрича, энг хавфли табиий офатлар 2008 йилда қайд қилинган. Ўша йили юз берган табиий офат ва техноген фалокатлар тўфайли зарар қўрганларга жаҳондаги сугурта компаниялари томонидан жами 52,5 миллиард доллар миқдорида сугурта пули тўланган.

Сайёрамиз неъматларидан пала-партиш фойдаланиш яхшиликка олиб келмайди. Биз оана-еримиз ва унинг бойликларини асрашимиз керак. Ана шундагина турли офатларнинг,табиат инжиқликларининг олдини олган бўлаимиз.

◆ РАНГИН ДУНЁ

Коинотга саёҳат қилишни ким ҳам орзу қилмаган, дейсиз. Маълумки, фазога фақат космонавтларгина парвоз эта олади. Лекин бу кечаги гап. Биз техника тараққий этган замонда яшаймиз. Шу боис, коинотга нафақат космонавтлар, балки оддий инсонлар ҳам саёҳат қилиши мумкин. Бунини қарангки, ушбу орзунинг рўёбга чиқишига жудаям оз фурсат қолди. Ишонмайсизми? Ҳозир Халқаро космик станцияга учиб истагида бўлган сайёҳлар учун шароитлар яратилган. Аммо, бу борадаги оилавий саёҳат илк бор амалга оширилиши кутилмоқда.

Махфуза ХУДАЙБЕРГАНОВА,
«Milliy tiklanish» мухбири

Бундан роппа-роса бир йил олдин Москвадаги «Арабат Парк Хайятт» меҳмонхонасида «Вирджин Галактик» компанияси «Коинотга оилавий саёҳат» номли лойиҳа тақдимотини ўтказган эди. Ўшанда британиялик мулътимиллиардер Ричард Брэнсон инсоният тарихидаги биринчи йўловчи космик кема — SpaceShipTwo яратилганини расман эълон қилган эди. Тақдимот чоғида Ричард «...бу коинотга саёҳатнинг бошланиши, вақти келиб ҳар бир инсон ўзини моҳир астронавтдек ҳис қилишига ишонаман», дея дунёга жар солган эди. Дарҳақиқат, беш йил давомида оммадан сир тўтилган ушбу йўловчи космик кема шу кунга қадар бир неча бор синовдан ўтказилди. Энди коинот саёҳатида келсак. Маълумотларга қараганда, катта шов-шувга сабаб бўлиши кутилаётган парвоз жорий йилнинг куз

ойларида амалга оширилиши кўзда тутилган.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, фазо кемасининг махсус сухсаси синов парвозини аллақачон атай бўлган. Кема корпусининг айрим қисмлари ҳам деярли йиғиб бўлинди. Айтишларича, асосий парвозга қадар кема 30 марта синовдан ўтказилар экан. Албатта, ушбу оилавий саёҳатдан кўзланган асл мақсад Халқаро космик станцияга учиб эмас. Фақат Ердан 100 км. баландликка кўтарилиб йўловчилар оз бўлса-да вазнсизлиқни ҳис қилишлари ва коинотдан туриб сайёрамизни, юлдузларни томоша қилишларига шароит яратишдир.

Сўнгги маълумотларга қараганда, илк «Коинотга оилавий саёҳат» 2011 йилда уюштирилиши режалаштирилмоқда. Айтишларича, ушбу саёҳатга жазм этган кўнгилчилар ниҳоятда кўп экан. Ҳатто, чипталар ҳам ол-

диндан сотиб бўлинган. Қимматбаҳо харидлар қилишга ўрғаниб қолган сайёрамиз миллионерлари бугун космосга чипта олишга навбатда туришибди. Ташкилий компания директори Стивен Аттенборнинг гапига қараганда, чипта баҳоси 200 минг АҚШ доллари қийматида баҳоланган бўлса-да, ҳозирда

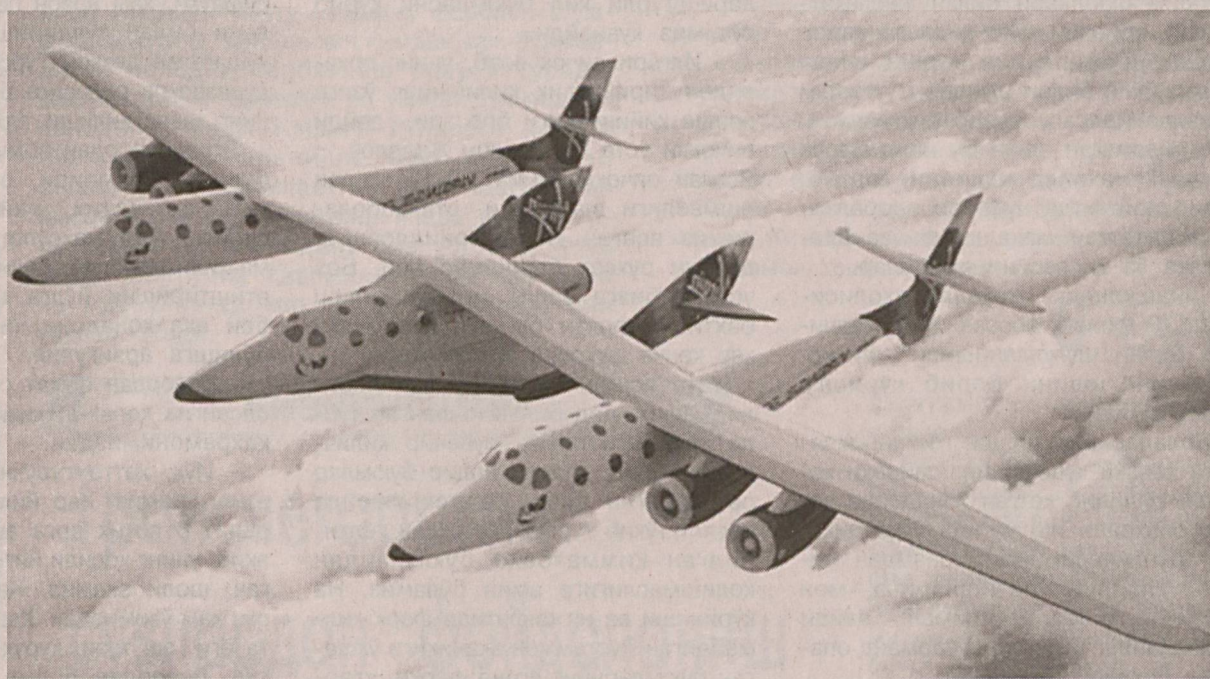
ришга қарор қилган экан. Бугунги кунда фазога уча оладиган суборбитал қурилмаларнинг тахминан 30 та лойиҳаси тайёр. Улар Аргентина, Англия, Германия, Исроил, Россия ва Канада мутахассислари томонидан ишлаб чиқилган. «Вирджин Галактик» компанияси «Оқ рицарь-2» (WhiteKnightTwo)

ҳамда «Космик кема-2» (SpaceShipTwo) каби фазо кемаларида парвоз этишни тақлиф этмоқда. Юзга яқин синов парвозларидан ўтиб бўлган кемалардан бири ҳақиқий фазовий саёҳатга йўл олади. Аниқроқ айтганда, коинотнинг энг куйи қатламга училар экан. Мутахассисларнинг таъкидлашича, «Космик кема-2» кемаси «Оқ рицарь-2» самолёти ёрдамида ердан 15 км. баландликка олиб чиқилади, кейин у ўз двигателида яна 100 км. баландликка кўтарилади. Шунда учиб вақти 2,5 соатни ташкил қилади. Кема энг юқори нуқтага етмишда эса сайёҳлар олти дақиқа мобайнида вазнсизлиқни ҳис қилиб, диаметри 45 сантиметрли иллюминатор орқали коинотни томоша қилиш имконига эга бўлидилар. Энг қизғини, SpaceShipTwo кемаси худди самолёт каби бус-бутун ерга кўна олади. Икки нафар учувчи ва олти йўловчига мўлжалланган фазовий кеманинг йўловчилар хонаси оддий реактив

самолёт кабинасига ўхшаб кетади. «Оқ рицарь» самолёти эса иккита корпусдан иборат бўлиб, унга тўртта двигатель ва тўртта мотор ўрнатилган. Самолёт қанотининг узунлиги 43 метрни ташкил этиб, космик кема самолётнинг иккита корпуси орасига жойлаштирилган. «Вирджин Галактик» компа-

нингдек, Бёрт ўзининг шахсий ҳаво кемасида самога парвоз қилган илк учувчи-синовчи ҳисобланади. Ташкилий компания вакилининг айтишича, илк парвоз амалга оширилганидан сўнг, кема ҳафтасига уча бошлайди ва 10 йил давомида тахминан 50 минг киши коинотга саёҳат

парвоз этиши ҳам мумкин. Дарвоқе, парвоз ташкилотчилари бу ҳақда ҳужжатли фильм ҳам яратишди. Маъкур фильмда сайёҳлар фантастик самолётда самога парвоз этиб, ердан 15 км. узоклашган ланердан ҳам аллақандай капсула ажралиб чиқади. 110 км. баландликда эса самолёт ёқилгиси тугаб

ниясининг ҳамкори «афсонавий авиамуҳандис» номини олган Бёрт Рутан WhiteKnightTwo самолёти ҳамда SpaceShipTwo кемасининг қурилишига бошқариш қилинган. Бёрт Рутан бир неча йиллардан буюн ўзининг антика учиб қурилмалари билан оммани ҳайратга солиб келмоқда. Дарвоқе, у беш йил аввал коинотга саёҳат қилган астронавтлардан биридир. Шу-

қилиши мўлжалланмоқда. Компания ушбу тантанали маросимни «Аэрокосмос тарихидаги янги асрга йўл очувчи халқаро премьер» деб атаган. Уларнинг тахминича, янги асрга йўл Калифорния чўлидаги космодромдан бошланади. Лекин илк саёҳатни аниқ вақти кўрсатилмаган. Бугёни синов парвозларига боғлиқ, Маълумотларга қараганда, илк йўловчи кема иккита станциядан, яъни ҳозирги кунда Нью-Мексика штатида қурилаётган космодром ёки Швециянинг Кирун шаҳридан

қолади. Бу фалокат эмас, балки саёҳатнинг энг кульминацион нуқтасидир. Учувчи қурилма қанотларини очиб қўниш мақсадида Ерга қараб учибда давом этади. Шу 5 дақиқа ичида йўловчилар камарларини ечиб, иллюминаторлар орқали Ерни, юлдузларни томоша қилишлари мумкин. Ушбу фильм йўловчиларга саёҳат ҳақида муайян тушунча бериш баробарида уларни бўлажак ростмана саёҳатга ҳам аллақандай капсула ажралиб чиқади. 110 км. баландликда эса самолёт ёқилгиси тугаб

Туркиядаги зилзила

Туркия шарқида Рихтер шкаласи бўйича 6 балли ер силқиниши рўй берган. Расмий маълумотларга кўра, эликдан ортиқ инсон нобуд бўлган.

Зилзила маркази мамлакат шарқидаги Қорақочан шаҳри бўлган. Маҳаллий вақт билан тонгги соат 4.32 да юз берган силқиниш бир неча биноларни вайрон қилган. Маҳаллий масъулларнинг айтишларича, аксарият уй-жой ва бинолар паст сифатли хом гиштдан қурилгани учун зилзилага бардош беролмаган. Ҳозир ер силқинишидан зиён қўрган барча қишлоқларга қутқарув ходимлари етиб боришган. Минтақада ҳозирги пайтда қақшатқич қиш ҳукмрон. Шу сабаб, Халқаро қизил хоч ташкилотининг Туркиядаги маҳаллий идораси омон қолганларга ёрдам бериш учун вақтинчалик бошпаналар тиклашга киришган. Ер силқиниши ортидан ҳам қирқдан ортиқ кичик-кичик силқинишлар кузатилган. Туркияда бундан аввалги йирик зилзила 1999 йилда юз берган, ўшанда 20.000га яқин киши қурбон бўлган. Истанбул сейсмиқ фаол худудда жойлашгани боис мутахассисларнинг хавотирлари ҳануз тарқалмаган. Бу ерда келаси ўн йиллар ичида яна бир қақшатқич ер силқиниши юз бериши башорат қилинади.

Сессия 26 мартгача

Инсон ҳуқуқлари бўйича янги ҳисобот эълон қилинди.

Женевада жойлашган БМТнинг инсон ҳуқуқлари бўйича ташкилоти 2009 йилги ҳисоботни тақдим этган. Инсон ҳуқуқлари кенгаши йиғинида мутахассислар Эрон ва Шри Ланкада инсон ҳуқуқларини поймол қилиш ҳоллари кузатилгани айтилган. Ҳисоботга кўра, аини пайтда Шри Ланкани ўтган йил ҳукумат ва Тамил йўлбарслари ўртасида кечган уруш пайти қўл урилган қонунбузарликлар устидан текширув олиб бормаётгани танқид қилинган. Ташкилот АҚШни Гуантанамо қамқохонаси ва Афғонистондаги АҚШнинг Баграм ҳаво базасида қийноқлар қўлланилганига оид айбловлар бўйича тўлақонли текширувлар ўтказишга чакирган. Душанба кунини очилган Инсон ҳуқуқлари кенгашининг 13-сессияси 26 мартгача давом этади.

ДУНЁДАН

ДАРАКЛАР

Коалиция пешқадам

Ироқда сайлов натижалари ҳисоблаб чиқилмоқда.

Ироқда мустақил комиссия парламент сайловлари учун берилган овозларни ҳисоблаб чиқмоқда. Маълумотларга кўра, кўрсаткич ўтган 4 йилга нисбатан кам, шунга қарамай, сайловчиларнинг 62 фоизи иштирок этгани нисбатан яхши кўрсаткич экани айтилмоқда. Тахминий маълумотларга қараганда, унда амалдаги бош вазир Нури ал-Малик бошчилигидаги коалиция пешқадамлик қилмоқда. Мутахассислар ал-Малик пойтахт Бағдод жанубида галабага эришганини таъкидлашган. Бош вазирнинг сайловдаги асосий рақиби либерал-ватанпарвар блоки раҳбари Аяд Алауи сайловлар жараёнида бир нечта қонунбузилишлар қайд этилганини айтган. Мутахассисларнинг сўзларига кўра, барча бюллетенларни санаш учун яна бир неча кун керак бўлади.

Сўнгги хабарларга қараганда, Ироқнинг Баакуба шаҳрида террорчилар томонидан бир нечта портлашлар содир этилган. «Euronews» телеканали хабарича, оқибатда 40 нафардан зиёд одам турли даражадаги тан жароҳати олган.

Икки ҳафтадан сўнг

Чилида қарийб 80 нафар одам қутқариб олинган.

Чилида қутқарувчилар Консепсьон шаҳридаги вайрон бўлган турар-жой биносидан 80 нафар одамни қутқариб олишган. 27 февраль кунги зилзиладан қарийб икки ҳафта ўтиб, бир бинодан қарийб 80 нафар одамни тириқлай қутқариб олинган жуда катта натижадир, дейишмоқда мутахассислар. Мазкур бинода жами 80 та хонадон истикомат қилган. Катталиги жихатидан Чилида иккинчи ўринда турадиган Консепсьон шаҳри зилзиладан сўнг кўплаб кўприклар, темир йўллар, бинолар вайрон бўлган.

Рихтер шкаласи бўйича 8,8 балли зилзила 27 феврал кунини юз берган, табиий офат оқибатида 800 нафардан зиёд одам ҳалок бўлган.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Яшаб яшнатаётган одамлар

(Давоми. Боши 1-бетда)

Алқисса, бугунги ҳоқиямиз, вилоятнинг кўркем шаҳри Шахрихон ва шаҳрихонликлар ҳақида. Биз уни шаҳарнинг кечаги куни — ўтмишидан бошлашни лозим топдик. Зеро, улугъ адибимиз Абдулла Қодирий айтганларидек, мозийга қайтиб иш кўрмоқ хайрлидир.

ТАРИХИ:

Шахрихон Фарғона водийсидаги аҳолиси зич, қишлоқ ҳўжалиги ва саноати ривожланган, санъат ва маданияти юксак йирик туманлардан биридир. Шаҳар фарбдан Бўз, шимолдан Балиқчи, шарқдан Олтинқўл, Асака, жанубдан Фарғона вилоятининг Кува тумани билан чегарадош.

Туманининг умумий майдони 334,6 кв. км. бўлиб, ҳозирда туман аҳолиси 270600 нафар кишини ташкил этади. Шахрихон туманида 12 та ҚФЙ, 76 та МФЙ мавжуд бўлиб, маркази Шахрихон шаҳри ҳисобланади. Туман ҳўжаликларини, асосан, Шахрихонсой сув билан таъминлайди. Шахрихон шаҳрининг умумий майдони 13,75 кв. км.ни ташкил этади.

Камолтепа — “Буюк ипак йўли”даги хўнармандлар шаҳарчаси бўлиб, эндиликда шу номда қабристон ҳам бор. Олимларнинг ҳўпосаларига кўра, Камолтепа I-IV асрларда йирик кулолчилик шаҳарчаси ҳисобланиб, кулолчилик буюмларини, асосан аёллар ясаган.

1963 йилдан 1970 йилгача Шахрихон 4-март шаҳар нуфузини, кейинчалик туманга бўйсунувчи шаҳар макomini олган. 1974 йилдан эътиборан вилоят миқёсидаги шаҳар ҳисобланади.

ХўНАРЛИ ХОР БўЛМАС

Ҳа, Ватан останада бошланади, деган гап ота-боболаримиздан қолган. Шу ерда Ватан останада, остона эса маҳалладан бошланишини айтиб ўтиш ўринлидир.

6 мингдан зиёд кишига Ватан — “Андижонлик” маҳалласига йўл олди. Замонавий типда қурилган янги, серхашам “Андижонлик” МФЙ идорасига ҳавасимиз келганини сезди чоғи, бизни кўтиб олган маҳалла раиси, туман кенгаши депутати Аббосхон ака Тўйчиев гап бошлади:

— Бир пайтлар бу ер ташландик, қаровсиз аҳолида бўлиб, тўғриси қилаётган яхши ишларимиз ҳам шу ернинг шарофати билан кўзга кўринмас, билимга кетар эди. Ва ниҳоят маҳалла фаоллари билан маслаҳатлашиб, шу ерни обод қилишга қарор қилдик. Очиги, қисқа муддат ичида ҳашар йўли билан шундай муҳташам маҳалла идораси қўриб битказамиз, деб ўйламаган эдик. Бу ишга барча бирдай маҳалла аҳлидан тортиб, ҳозир пойтахтда нуфузли идораларда ишлаётган маҳалла фарзандларига ўз ҳиссасини қўшдилар.

“Андижонлик” маҳалла аҳолисининг 70 фоизи, асосан хўнармандчилик билан шўғулланишини эшитиб, уларнинг ишини бориб кўришга қарор қилдик.

Болаларнинг шодон қийқириқларига хонаки қўшларнинг сайроқи хониши қўшилиб кетган хонадонда чевар опакони иш устида учратдик.

— Дўппичилик менга онамдан мерос. Уларнинг айтишларича, мен тўртинчи авлод вақилиман, — дейди маҳалланинг қўлигул, хўнарманд опакони Ёркиной Тўйчиева.

Опаконинг қўлига тушиб, осонгина таслим бўлаётган нина-ипларнинг ҳаракатини кузатамиз. 2 нафар қиз, 2 нафар келинига, 35 йил давомда 100 дан зиёд шогирдига касбининг сир-асрорларини эринмай, кўнт билан ўргатиб, уста қўлиб етиштирган опа бекорга маҳалланинг севимли кишиси, суянчигига айланмаганига амин бўламиз.

Дўппиларнинг турию, бир дўппи тайёрланишига кетадиган вақт билан қизиқамиз.

— Ўтириб кўнт билан ишласангиз бир дўппи 5-6 соатда тайёр бўлади. Дўппиларнинг 10 дан зиёд тури бўлиб, маҳаллий аҳоли, асосан нихол, сирга нухса дўппиларини яхши кўриб кийишади.

Ҳозир маҳалланинг 10 нафар қизи, келинига устозлик қилаётган, топган-тутгани ҳам ўртада Ёркиной опанинг келажақдаги режаларини ҳам билгимиз келади.

— Баҳордан 10 бошга яқин қорамол, соғин сигир олиб, ёрдამчи ҳўжалик ташкил қилиб, ферма очиб, ҳудудимиздаги болалар боччасини ўзимиз сут ва гўшт маҳсулотлари билан таъминлаймиз, — дейди қўлиб Ёркиной опа.

Яхши ният ярим мол. Уй-рўзгор, бола-чақа, турмуш ўртоғининг кўнглига қараш каби ташвишлардан ортиб, тиниб-тинчимаётган опадан яхши табдиркор чиқишига шўбҳаланмасга ҳам бўлади.

— Биласизми, бизда хўнармандчилик ҳеч қачон бугунги кундагидай ривожланмаган ва такомиллашмаган эди, — дейди туман “Хўнарманд” уюшмаси раиси Мухтор ака Юсупов. — Мустиқиллик шарофати билан хўнармандлар елкасига ҳам офтоб теги, десак муболага қилмаган бўламиз. Сабаби, республикамизнинг барча ҳудудларида уларнинг ҳақ-хўқуқларини ҳимоя қилиб, манфаатларига ҳизмат қиладиган, бир сўз билан айтганда ҳам моддий, ҳам маънавий қўллаб-қувватлайдиган республика “Хўнарманд” уюшмаси фаолият кўрсатмоқда. Уюшмага аъзо бўлган хўнарманд энг аввало эркин меҳнат қилади, даромад солигидан озод бўлади, қолаверса, ўз маҳсулотини бемалол сотиш имкониятига эга бўлади. Биз бу каби ғамхўрлик, эътибор учун мухтарам Ўртабозимизга ҳар қанча раҳмат айтсак ҳам.

Шахрихон бозорини кезар эканмиз, бозор расталарини тўлдириб турган, бир-биридан қолишмайдиган миллий хўнармандчилик намуналари, турли хил буюмларни кўриб кўзимиз қувнайди.

— Илгари пичоқ ясаб, унинг орқасидан тирикчилик қилишнинг ўзига яраша қийинчилиги бор эди, — дейди пичоқчи уста Рустамжон Жалолов. — Ясаган пичоқларимиз, 10-12 см.дан ошмаслиги шарт эди, ота-боболаримиз ясаган қиличларни ясашга, деярли рухсат беришмас эди. Боз устига бизга эркин меҳнат қилиш бахтини берган бугунги кўнимизга ҳар қанча шўкрона айтсак ҳам.

Уста ясаган бир-биридан чиройли, нафис, дид билан ишланган турли ҳажмдаги пичоқ, сувенир қиличларни кўриб, уларни нодир буюмлар сотиладиган дўкон пештахталарида савлат қўйиб турган хориждан келтирилган қимматбаҳо буюмлардан қолишмаслигига амин бўламиз. На кўриниши ва на сифатида фарқ қилмайдиган Рустамжон ақаникига ўхшаган буюмларнинг ягона фарқи, улар-

нинг чет элдан келтирилган буюмларга нисбатан анча арзонлигида. Шу сабаб ҳам ўзимизда қадрланаётган, қолаверса, юртимизга ташриф буюраётган чет эллик меҳмон, сайёҳлар ўртасида катта қизиқиш уйғотаётган миллий хўнармандчилик маҳсулотларини дунё бозоридан муно-

сиб ўрин эгаллашларига оз муддат қолди, деб бемалол айтсак ва бунга ишонсак бўлади.

ҚАЛОВИНИ ТОПСАНГ...

Шахрихонда шахсий томорқасидан унумли фойдаланиб, меҳнати-дан орқасидан бозордан фақат ош тузию, қуруқ чой сотиб олаётган хонадонлар борлигини эшитиб тўғриси унча ишонмаган эдик.

— Бизнинг ҳудудда томорқасидан унумли фойдаланиб барчага ўрناк бўлаётган оилаларнинг сони 60 дан зиёд, — дейди фахр билан “Бешмаҳалла” МФЙ раиси Назиржон ака Маматқулов. — Ҳақиқатда бу хонадонлар қилаётган саъй-ҳаракат, деҳқончилик борасида улар эришаётган ютуқлар республикада тарғиб этишга арзийди.

Унча катта бўлмаган, бироқ ҳаммаёқ саранжом-саришта ҳовлида биз деярли барча уй хайвонини учратдик. Қорамол, соғин сигир, қўй, товуқ, қўнғачча бор бўлиб, энг қизиғи, барча уй юмушлари оила раҳбари томонидан тартиб билан тақсимланиб, ҳар бир уй хайвонининг алоҳида боқувчиси, яъни фермери бор экан.

Тўрт ярим сотих ерига иссиқхона қўриб, ундан бир мавсумнинг ўзида 4,5-5 млн.га яқин даромад олаётган, рўзгорини бутун, дастурхонини тўкин-сочин қилиб, ички бозорларни ҳам сифатли, ҳам арзон полиз маҳсулотлари билан тўлдиришга ҳиссасини қўшаётган деҳқон Турсунбой ака Абдуразақов оиласига бугун кўпчилиги ҳавас қилиши турган гап.

Эрта баҳордан помидор, бодринг, бўлғор қалампир, ошқўқдан тортиб, сут-қатик, қаймоқ, табиий сариёғ, гўшт маҳсулотларининг хилма-хили ва ҳатто, балиқни ҳам ўзида етиштиришни йўлга қўйган Турсунбой ака хонадонини чинданга ибрат бўлишга арзигулки.

— Бозордан фақат гуруч, ёр сотиб олсангиз керак-а, қизиқиб сўраймиз қаҳрамонимиздан.

— Йўқ, ҳатто гуруччи ҳам ўзимиз етиштирамиз. Ҳар йили эрта баҳордан 7-8 сотих ерга аввал картошка экиб, унинг ҳосили йиғиштириб олинган, шолӣ эканмиз. Қарабсизки, гуруч ҳам ўзимиздан. Ҳар замонада пахта ёғи, ош тузи, қуруқ чой демасангиз, бозордан бошқа бирор нарса

сотиб олмаймиз, — дейди хонадон соҳиби.

Ота ҳовлида 2 оила биргаликда меҳнат қилаётган, меҳнати, роҳати, топган-тутгани ҳам ўртада, аҳил яшаётган ака-укаларнинг маҳалла-қўй ўртасида обрў топаётгани ҳам бежиз эмас экан.

— Маҳалла, маҳалладошлари учун нима ёрдан сўралса Турсунбой ака доим тайёр. Бирор марта йўқ демасангиз, оғринмаган, — дейди МФЙ раиси Назиржон ака.

Ховлининг бир четига турган тегиригдонга кўзимиз тушди. Демак рўзгорга ишлатиладиган ун ҳам деҳқончилик экан-да, деган фикр ҳаёлимиздан ўтди.

Бирдан атрофни сутга қорилган ноннинг ҳиди ва сариёғга дамланган ошнинг хуш бўйи тутди. Ерига бор меҳру муҳаббатини бериб, уни парваришлайётган, меҳнатига яраша даромад олаётган уйдабурон, асл деҳқоннинг фаровон оиласини кўриб чин дилдан қувондик. Қаловини топсанг қор ёнади, деган гап айнан Турсунбой акага ўхшаган табдиркор инсонлар учун айтилган бўлса не ажаб.

АЁЛИ ОҚИЛА, ИШБИЛАРМОН БўЛСА ЭЛНИНГ...

— Суҳбатдошларимиз фақат қўлигул хўнармандлару деҳқонлар бўлиб қолмадими — ҳудди кўнглимдагини

билгандай сўраб қолди, ҳамроҳимиз Зулфия опа. — Энди сизни Шахрихоннинг сулуви ва илғор қизи, ишда, ҳатто, манаман деган эркакни ҳам доғда қолдирадиган табдиркор аёл Одинахон Отахонова билан таништираман.

Бизни қатъиятлилиги шундоқ юзидан кўриниб турган, истарали, 30-35 ёшлар атрофидаги аёл кўтиб олди. Тўғриси юқоридаги таърифу тавсифларни эшитиб, катта ҳаёт тажрибасига эга, ёши каттароқ опаконини учратамиз, деб ўйлаган эдик. Одинахоннинг фаолиятига назар солиб, ақл ёшда эмас, бошда деганлари шу бўлса керак, деган фикрга бордик.

“Иномжон-Файз” хусусий чорвачилик фермер ҳўжалиги раҳбари сифатида иш бошлаган Одинахоннинг фаолиятига ҳам оз эмас кўп эмас, етти йил тўлди. Аҳамиятлиси, фермер ҳўжалиги ташкил бўлгандан буён қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини давлатга сотиш шартномавий режаси юз фоиздан ошириб бажариб келинмоқда.

Кенг ва мўл фермер ҳўжалигини айланар эканмиз, 400 бошга яқин қорамолларнинг хилма-хиллиги эътиборимизни тортиди. Буни сезди чоғи, фермернинг ўзи гап бошлади.

— Бу бошқароқларни чет элдан келтирилган. Тажриба тариқасида 100 бошга яқин сотдор қорамолларни Хитой, Польша ва Германиядан келтирган эдик. Бошида уларни бизнинг шароитга мослашиши бир оз қийин кечди, бироқ алоҳида парвариш, эътибор ўз таъсирини кўрсатмай қолмади. Бугунги кунда уларнинг сони 200 бошдан ошди.

Тиниб-тинчимас аёл ўтган йили яна бир хайрли ишга қўл урди. Фермер ҳўжалиги қошида қасаначилик асосида тикувчилик цехи ташкил этилиб, натижада 80 нафар хотин-қиз доимий иш билан таъминланди.

Иссиқхоналаридан унумли фойдалана билган Одинахон уларнинг сонини яна 2 тага қўпайтирди. Айни дамда Хитой усулидаги иссиқхоналарда ҳам иш қизғин.

Аёл боши билан биргина ўтган йилнинг ўзида 20 млн. атрофида ҳомиёлик ёрдами кўрсатган аёлни ҳошаватига қўйил қолмаслигининг иложи йўқ.

Бир пайтлар бор-йўғи 5 та ишчи

НИГОХ

ва қўлида озгина сармоя билан иш бошлаган Одинахонни бугун юртдошлари табдиркор, ишбилармон, меҳрибон раҳбар, меҳнатсевар, намунали оила бекаси ва она сифатида танийди. Бахтли бўлиш учун аёл кишига бундан ортиқ яна нима керак?

Қиймати 52 минг евро бўлган сутни қайта ишлаб чиқариш ускунасини Украина давлатидан олиб келишни режалаштириб, бу борада тегишли идоралар билан музокаралар олиб бораётган Одинахонни аждодларимиз — Бибиҳоним ва Тумарисларга ўхшатишимиз келди.

ШАХРИХОН ГИЛАМЛАРИ

Сал бўлмаса Шахрихон гиламлари деб ном чиқарган гиламларни бориб кўришни унутайибмиз.

5-6 ой илгари бироз иккиланиб, 15-20 чоғли маҳалла аёллари билан иш бошлаган Одинахон ишнинг бунчалик тез ривожланиб кетишини кутмаган эди. Ростини ҳам шу қисқа муддат ичида 70-80 нафар маҳалла хотин-қизларини ростмана иш билан таъминлаб, уларга зарур шарт-шароит яратиб бериш, ҳатто тушлик овқатини ҳам қорхона ҳисобидан ташкил қилиш, энг муҳими маҳсулотларини рақобатбардош бўлишига эришиш ҳар қандай ёш қорхона учун осон иш эмас.

— Тўғриси гилам цехини Марғилонда қўриб ҳавас қилувдим, — дейди биз билан суҳбатда “Шахрихон гиламлари” кичик хусусий қорхонаси раҳбари Одинахон Мўминов. — Жой масаласи ҳам бир пасда ижобий ҳал бўлиб, ҳокимият Абдубий ҚФЙга қарашли Шерқўрғон маҳалласи идораси биносини биз учун ажратиб берди. Ишлашни хоҳлаган аёлларни ишга қабул қилиб, уларни навбат билан Марғилонга юбориб ўқитиб ҳам келдик.

Бораётиб гилам цехида ҳозирда ички бозорларимизни тўлдириб турган, табиийсидан кўра сунъий тола кўпроқ ишлатиладиган, шу сабаб ҳам унча харидоргир бўлмаган гиламларни учратсак керак, деб ўйлаган эдик.

Бироқ, катта, иссиқ хоналарда гилам тўқиш дастгоҳларида берилиб ишлаётган, ишидан мамнун қизлар ва улар тўқиётган турли ҳажмдаги гиламларни кўриб, ростини, шошиб қолдик.

Ўз касбини бир ой муддатда тўлиқ ўзлаштириб, моҳир ва чаққон тўқувчи деб танилган Гулмира Ҳошимова ишини кузатамиз.

Ярми битай деб қолган 1x1,20 ҳажмдаги гиламнинг гуллари шу қадар тиниқ ва нафиски, уни тайёр ҳолатда кўрган кишининг ҳаваси келмай иложи йўқ. Чиндан-да санъат асари даражасидаги ўзимизнинг хомашё — тоза ипақдан тайёрланадиган дурдона гиламларни ҳеч иккиланмасдан Эрон гиламларига тенг-лаш ва ҳатто, ундан ортиқ деб баҳолаш мумкин. Қўл меҳнати, унинг кучи билан катта-кичиклигига қараб 2-3 ойдан 5-6 ой муддатга яқин вақтда тайёр бўладиган гиламларнинг баҳоси чиндан-да бебаҳо. Ҳақиқатан ҳам бу гиламларни тўқишга сарфланган сабр-тоқат, кўз нури, қалб кўри, меҳр-муҳаббатнинг ҳисобига етиб бўладими? Эҳтимол, уларга бўлган талаб ва эҳтиёжнинг кундан-кунга ортиб бораётганининг сабаби ҳам шундайдир.

Ишлар шу зайлда кетаверса, Шахрихон гиламларининг донғи етти икклими тутишига, вақти соати етиб шу қорхонада ишни қичкидан бошлаган Шахрихон аёллари тўқиётган

гиламлар жаҳон бозоридан муҳим ва муқим ўрин тутиши шўбҳасиз.

— Ўтган 2009 йил 27 декабрь куни бўлиб ўтган сайловлар ҳақиқий демократик руҳда бўлиб ўтди. Бу ҳақда Юртбошимиз жорий йилнинг феврал ойида бўлиб ўтган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида ҳам кенг тўхталдилар. Қолаверса, мамлакатимиз сайлов тизими халқаро стандартлар ва принципларга тўла жавоб бера олиши бутун дунё ҳамжамияти томонидан ҳам эътироф этилди, дейди биз билан суҳбатда ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Зулфия опа Ҳайдарова. — Бизнинг партиядан 10 нафар номзоднинг туман ва вилоят кенгашларига депутат бўлиб сайланганлигини ҳам фахр билан таъкидлашни хоҳлардим. Муболага бўлиб туюлмасину депутат мақомига эга бўлганларнинг барчаси шу номга лойиқ инсонлар, қолаверса, улар юрт тинчлиги, Ватан тараққиёти, халқ фаровонлиги йўлида таъбир жоиз бўлса, жонини фидо қилишга ҳам тайёр деб айти оламиз.

ХУЛОСА ЎРНИДА...

Чиндан-да қаерда, ким билан бўлмайлик ва суҳбатлашмайлик бизни хайрон қолдирган жиҳат Шахрихон халқидagi эртанги кунга ишонч, ҳаётдан завақ туйиб, аниқ мақсад ва маслак билан яшашга интилишни кўриш бўлди.

Ишбилармоннинг ички имкониятларидан фойдаланиб мактаб, бочча қўриб бериш, уни бошдан-оёқ энг сўнгги русумдаги инвентарлар билан таъминлаш ҳар доим ҳам содир бўлмайдиган янгилик.

Мактаб ва бочча қўридириш учун кишига фақат маблағнинг ўзи камлик қилади. Бугун шаҳрихонликлар фидойи, ватанпарвар юртдошлари, табдиркор Отабек Саматов билан ҳар қанча фахрланишса арзийди. Шахрихоннинг кўрқига кўрк бўлиб қўшилган замонавий ва миллий архитектура уйғуллашуви асосида бунёд этилган эртақнамо мактабни кўрган кишининг ҳаяжонланиши табиий.

Биз Шахрихонни айланар эканмиз, тўғриси кўнглини хира қиладиган бирор жиҳатни кўрмадик. Мухтарам Юртбошимизнинг кўрсатмалари асосида иш юритаётган туман ҳокими Фазлиддин ака Расуловнинг эртанги кундан умидлари бир дунё. Дарҳақиқат, нурли келажақ яратиш

йўлида интилаётган шаҳрихонликларни, уларнинг ибратомуз ишларини ҳар қанча олқишласак арзийди. Янги мактаб биноси олдида туриб шундай фикрларни ҳаёл қиламиз. Шахрихондан 2 та академик, 20 дан ортиқ фан доктори, юздан зиёд фан номзоди, республика миқёсидаги машҳур давлат арбоблари етишиб чиқганини эшитган эдик. Кўриб, фикр қилиб уларнинг сони яқин орада янада ошиши аниқ деган ҳулосага келдик. Бошида биз туман ҳақида кичкинароқ мақола қилишни мўлжаллаган эдик. Бироқ, туманда қилинаётган ибратли ишларни ёзишга катта мақола ҳам камлик қилар экан. Сўнгги сўз ўрнида Шахрихонни обод ва кўркем қилишга бел боғлаган ва ана шу улугъ мақсад йўлида меҳнат қилаётган инсонлар бор ва омон бўлишсин, деб айтишни лозим топдик.

Сайёра ХАЙИТБОЙ қизи
“Milliy tiklanish” муҳбири

TR

ТАХРИР ХАЙЪАТИ

Ахтам ТУРСУНОВ, Ахрор АҲМЕДОВ, Фолиб-
шер ЗИЯЕВ, Сувон НАЖБИДИНОВ, Муҳам-
маджон КУРОНОВ, Ражаб ЖУМАНИЁЗОВ,
Ғафуржон МУҲАМЕДОВ, Улугбек МУҲАММА-
ДИЕВ, Шоира УМАРОВА, Рустам ҚОСИМОВ,
Баҳодир ШАРОФОВ, Арслон ЭШМУРОДОВ

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи-назаридан фарқлани-
ши мумкин. Реклама ва эълонлардаги факт ва далиллар учун
таҳририят жавобгарлиқни ўз бўйига олмайди.

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000,
Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй
e-mail: milliyt@sarkor.uz

Газета ҳафтанинг чоршанба куни чиқади.
Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги
томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма — Г 223, Адади — 5116

Газета таҳририят
компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди

ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371)
234-87-74, 234-87-73,
234-86-41 ФАКС: (8-371)
234-69-55, 234-01-47

Ҳажми 4 босма табоқ
офсет усулида босилди.
Қоғоз бичими А-2

Саҳифаловчи:
Ақбар ШОДИЕВ
Навбатчи муҳаррир:
Исмаи ХУДОЕВ
Навбатчи:
Бехбуд БОТИРОВ

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси
босмахонасида чоп этилди.
Қорхона манзили:
«Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 21.20.